

Mİ'RAC, İMAN VE ZİKİR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm...

Rabbi'srah lî sadrî, ve yessir lî emrî, vehlül ukdeten min lisânî, yefkahû kavlı... Ve üfevidu emrî ila'llâh, inna'llâhe basîrun bi'libâd...

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, ve's-sâlâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn...

Emmâ ba'd:

Çok aziz ve sevgili cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teâlâ Hazretleri Mi'rac kandili gecenizi hepiniz için hayırlı ve mübarek, ecirli ve sevaplı, kârlı ve kazançlı eylesin... Bu mübarek günün mânevî ikrâmâtına, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mağfiretine, rahmetine cümlenizi nâil eylesin... İki cihan saadetine mazhar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

İslâm ülkelerinde bu mübarek kandil gecelerinde müslümanlar büyük camilerde toplanırlar. Hocamız'ın şehri Bursa'da Ulu Cami, öteki camiler; Ankara'da Hacı Bayrâm-ı Velî'nin camisi, İstanbul'da Süleymaniye'ler, Sultan Ahmed'ler, büyük camiler dolar, bahçeleri dolar, cemaatler sokaklara taşar. Mübarek, alim, fâzıl hocalar konuşurlar. Kandilin gelişi minarelerden, kandil simitlerinden, sokaklardan, nurlardan, her yerden belli olur.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Ben de bu kandilde, gurbetçi kardeşlerimin arasında onlarla kandili yapmayı istedim. Burası diyar-ı gurbettir. Amma Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:¹

إِنَّ الْإِسْلَامَ بَدَأَ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا فَطُوبَى
لِلْغُرَبَاءِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْغُرَبَاءُ قَالَ الَّذِينَ
يُصْلِحُونَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ

(طب. عن سهل بن سعد؛ طب. وأبو نصر السجزي في الإبانة عن عبد الرحمن بن سنة)

(*Inne'l-islâme bedee garîben*) “İslâmiyet garip olarak başlamıştır. (*Ve seyeûdü gariben*) Sonunda tekrar garipliğe dönecektir. (*Fetûbâ li'l-gurabâi*) Ne mutlu garibanlara, ne mutlu gurbette olanlara!”

Allah bizi o ne mutlu diye methedilen müslümanlardan eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz neden “Ne mutlu gurbetçilere!” diye buyurmuş? Etraftaki kavim, topluluk İslâm’dan habersiz, imandan habersiz, irfandan mahrum; bu mübareklerin, müslümanların, imanlıların halini anlamıyorlar. Onların arasında gariban kalıyorlar, gurbetteki gibi kalıyorlar. Onun için, “Ne mutlu garibanlara!” denmiş.

(*Kâlû*) Sormuşlar: (*Yâ rasûla'llah, veme'l-gurabâü*) “Yâ Rasûlallah, garibanlar kimlerdir, kimleri kastediyorsun?”

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.164, no:5867; Sehl ibn-i Saad RA'dan.

(Kàle) Buyurmuş ki: (Ellezîne yuslihûne mâ efsede'n-nâs) “Öteki insanların berbat ettiği toplumu, ahlâkı, cemiyeti, şartları, halleri düzeltmeğe çalışanlar, bozguncuların bozgunculuklarını tamir etmeye çalışanlar, ortalığı düzeltmeye çalışanlar.” diye buyurmuş

Siz de öylesiniz. Toplum başka bir toplum, siz buraya çalışmaya geldiniz. Ama burada İslâm'a sarıldınız, îmana sarıldınız, camiye ev edindiniz, mesken edindiniz, yorulduğunuz zaman dinlenmek üzere, sıkıldığınız zaman ferahlamak üzere Allah'ın evine koşan insanlarsınız. O mânâda da üzerimizde, bu hadis-i şerifteki garibanlık var. Yabancı bir çevrede müslümanız el-hamdü lillâh...

Allah cümlemizi Rasûlüllah'ın sevdiği, medhettiği müslümanlardan, garibanlardan, gurbetçilerden eylesin... Gurbetten sonra da vuslata erdirsin. Kavuşmaya da vuslat derler...

Aziz ve sevgili kardeşlerim!.. Biliyorsunuz ki, bazı geceler diğer gecelerden farklıdır, bazı aylar diğer aylardan farklıdır. Gün gibi âşikâr, hepimiz biliyoruz ki, Ramazan ayı on bir ayın sultanıdır. Hepimiz biliyoruz ki, Kadir gecesi bin aydan daha hayırlı bir gecedir. Yâni seksen üç yıllık ömre bedel bir gecedir. İnsan seksen üç yıl ibadet etse, uyumasa; yapamaz. Bir Kadir gecesi o kadar kıymetlidir.

Peygamber SAS Efendimiz'in ikaz eylediği, irşâd eylediği, ihtar eylediği, ihbar eylediği geceler vardır. Meselâ, içinde bulunduğumuz bu Receb-i şerif ayının ilk cuma gecesi Regâib ge-

cesidir. Meleklerin Regâib gecesi diye isimlendirdiği bir gecedir. Hem cuma gecesidir, hem Receb'in başıdır, ilk cumasıdır diye çok büyük füyûzâtın, fütûhâtın, rahmetlerin kullara bahş edilği gece olduğundan, hediyelerin verildiği, manevî mükâfatların verildiği gece olduğundan, Efendimiz onu medhetmiştir. Meselâ, önümüzdeki Şa'ban ayının onbeşinci gecesi, Berat gecesi vardır, çok mübarek bir gecedir.

El-hamdü lillâh bu gece de Receb'in 27. gecesidir. Receb başladığı zamandan beri 26 tane gece geçti, bu gece 27. gecedir. Bu gece Peygamber-i Zîşânı'mız, *Şefîü'l-usât fî yevmi'l-arasât, Sâhibü'l-mu'cizât* Ahmed ü Mahmûd ü Muhammed-i Mustafâ – *aleyhi efdalü's-salevât ve ekmelü't-tahiyyât ve't-teslîmât*—Efendimiz, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin son derece büyük bir ikrâmına mazhar olmuştur.

Süleyman Çelebi'nin:

İrmedi evvel gelen bu devlete, Kimse nâil olmadı bu rif'ate!

dediği bir büyük ikrâma mazhar olmuştur, Receb'in 27'sinde... Çok büyük bir mazhariyettir, daha önceden hiç bir kula nasib olmayan bir seyahattir.

a. Göklerin Derinliği

Hepimiz merak ediyoruz:

“—Bu gökyüzünün ötesinde ne var, yedi kat semanın ötesinde ne var, füzelerin gidemediği uzayın derinliklerinde, teleskopların göremediği yerlerde neler var?” diye merak ediyoruz.

Biliyoruz ki, Venüs gezegeni ki bizim Güneş Sistemimizin içindedir, oraya Amerikalılar bir füze göndermişler, son sürat üç senedir gidiyor dolu dizgin, hâla yanına yeni varmış.

Bir insanın bu Güneş Sistemi'nin içinden çıkması için, bir füzeye binse, füzenin yirmi bin yıl gitmesi lâzımmış. Yirmi bin yıl kim yaşar? Demek ki, füzenin içinde ölecek, tozları kaybolacak, Güneş Sistemi'nin daha ötesine geçemeyecek. Halbuki bu Güneş Sistemi, bizim galaksimizin içinde küçücük bir nokta gibidir. Bizim galaksimiz kâinatın içinde hesaba alınmayacak küçücük bir alan ihtivâ eder. Bu yedi kat semâyı geçeceksin, ondan sonra onların ötesine gideceksin...

Muhterem kardeşlerim, Allah-u Teâlâ Hazretleri, Kur'an-ı Kerim'de Tebâreke Sûresi'nde:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ

(الملك:٥)

(*Velekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ biməsâbîha*) “Biz en yakın semâyı yıldızlarla donattık.” (Mülk, 67/5) buyuruyor.

Zeyyennâ, zînetlendirdik demek. (*Es-semâe'd-dünyâ*) İki de *elif-lâm*'lı gelmiş, sıfat tamlaması; isim tamlaması değil. Dünya semânın sıfatı... O zaman *dünya* ne demek? Yeryüzü demek değil, en yakın demek, bu kesin... Zâten, bizim yeryüzü Kur'an-ı Kerim'de, hadis-i şerifte dünya diye geçmez, arz diye geçer. Dünya, *ednâ* kelimesinin

müennesidir, en aşağıdaki demektir. “En yakın semâyı yıldızlarla donattık!” buyuruyor.

Bunu niçin söylüyorum? Kâinatın ne kadar büyük olduğu, azameti hakkında, akılların eremeyeceği kadar büyük olduğunu anlamak hususunda bir delil olsun diye söylüyorum. “En yakın semâyı yıldızlarla donattık.” Ne çıkıyor? Yıldızların olduğu bütün bu başımızı kaldırdığımız zaman gördüğümüz yerler birinci semâ...

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا

(الملك:٣)

(*Ellezî haleka seb’a semâvâtin tıbâkâ*) [O birbiri ile ahenkli yedi göğü yaratmıştır.] (Mülk, 67/3) Yedi kat semâ dediğine göre, bunun altı katı daha var ötede... Ondan sonra:

وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

(البقرة:٢٥٥)

(*Vesia kürsiyyühü’s-semâvâti ve’l-ard*) [Onun Kürsüsü gökleri ve yeri içine alır.] (Bakara, 2/255)

Ayete’l-kürsî’yi hepimiz biliyoruz, namazdan sonra okuyoruz, çok sevaplı... Niye okuyoruz? Peygamber Efendimiz ne diyor:

“–Kim namazdan sonra *Ayete’l-kürsî*’yi okursa, cennete ölmediği için giremiyor, hayatı mânidir; yoksa dosdoğru cennete girecek.” buyuruyor.

Ayete'l-kürsî okumak o kadar kıymetli... O Ayete'l-kürsî'de: (*Vesîa kürsiyyühü's-semâvâtî ve'l-ard*) "Allah'ın Kürsüsü, semâları ve arzı içine almıştır." deniliyor. Yâni semâlar ve arz, Kürsü'nün içinde...

İbn-i Abbas RA'dan rivâyet edildiğine göre, buyruluyor ki:

"—Bu yedi kat semâ Kürsü'nün yanında, Ayete'l-kürsî'de geçen Allah'ın Kürsüsünün yanında, bir büyük sahradaki bir yüzük halkası gibidir."

Sübhâne rabbiye'l-aliyi'l-a'le'l-vehhâb!.. Allah-u Teâlâ'nin mahlûkatının azametine bak da, Allah'ın ekberliğini anla! "*Allahu ekber!*" dediğin zaman, Allah'ın ne kadar büyük olduğunu anla! Semâvâtı ve arzı, Kürsüsü kuşatıyor.

"—Kürsüsü de Arş-ı A'zam'ın yanında, deryada bir damla gibidir." buyruluyor.

Sübhanallah!.. Ne azametler, ne mesâfeler, ne büyüklükler...

Görünen yıldızların hepsi birinci semâ... Birinci semâda öyle yıldızlar varmış ki, beş milyon yıl önce ışığı oradan çıkmış, yola devam etmiş, etmiş, etmiş, bize gelmiş de bizim gözümüz onu yıldız olarak görüyor. Ama astronomi, gök bilimi alimleri diyorlar ki:

"—O yıldız, beş milyon ışık yılı mesâfedeki yıldızdır, o ışık oradan geliyor."

Ben söylemiyorum. Ben söylesem, birisi, "Amma attı, mübalağa etti." diyebilir. Ben söylemiyorum da, fizikten, kimyadan,

matematikten, rakamlardan anlayan insanlar söylüyor. Ay ile Dünya'nın mesafesini, Dünya ile Güneş'in mesafesini, Güneş'in çapını, Dünya'nın Güneş'in yanında nasıl bir toplu iğne başı kadar kaldığını... vs. vs. rakamları biliyorlar, teleskopla ölçüyorlar.

Beş milyon yıl; ışık yılı yalnız, bizim yolumuz değil... Yâni, bir ışık bir saniyede üç yüz bin km gider. "Dünya'yı yedi defa dolaşır." filân diyorlar. Hani hacılar Kâbe'yi yedi defa dönmüyor mu, bir saniyede Dünya'yı yedi defa dönüyor. O hızla giden ışık, beş milyon senede o yıldızdan buraya gelmiş. Bundan ne anlıyorum: Kâinatın boyutlarının, akılların idrak edemeyeceği kadar büyük olduğunu anlıyorum.

Bir de ne anlıyorum: Ben orada beş milyon yıl öncesini görüyorum. Neden? Beş milyon yıl öncenin ışığı geldi, belki o ışığın kaynağı orda yok, belki patladı, belki yok oldu ama benim gözüme eski ışıklar, beş milyon yıl önceki manzara geliyor. O anlaşılıyor.

Demek ki biz, kâinatın dibini zamandan dolayı göremiyoruz. Zamanın derinliğinden, zamanın büyüklüğünden göremiyoruz. Amma Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin lütfuna, kuvvetine, kudretine imkânına, ihsânına bak ki, Peygamber SAS Efendimiz yedi kat semâvâtı geçiyor. Arş'a, Kürsü'ye varıyor. Yâni bunları niçin anlatıyorum: Gök bilgisinden, yıldız bilgisinden Mi'rac'ın azametini anlayalım diye anlatıyorum. Çok büyük müşâhade...

b. Mi'rac'ın Sebepleri

Şimdi biz bazı şeyleri bilgi olarak biliriz, tamam öyledir deriz. Meselâ sorsam:

“—Yeni Gine diye bir yer var mı?” Hepiniz dersiniz ki:

“—Var hocam!”

“—Nerden biliyorsun, Yeni Gine'ye gittin mi?”

“—Yoo, gitmedim ama, kesin biliyorum var.”

“—Nereden biliyorsun?”

“—Coğrafya kitapları yazıyor, ansiklopediler yazıyor, gazeteler yazıyor, mecmualar yazıyor, *The Geographical Magazine* yazıyor. İşte oraya gitmişler, resmini çekmişler, biliyorum.”

Haa, insan bazı şeyleri görmeden kesin bilir. Buna *ilme'l-yakîn* derler. Yakîni var, şeksiz, şüphesiz bilgisi var, biliyor.

“—Ahiret var mı?”

أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ

(*Amentü bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusühî, ve'lyevmi'l-âhiri*) Amennâ ve saddaknâ, ahiret var!

“—Nerden biliyorsun, gördün mü?”

“—Görmedim ama biliyorum. Görmedim ama Peygamber-i Zîşânımız'ın ihbârıyla biliyorum, Kur'an'ın izâhıyla biliyorum, Allah'ın bildirmesiyle biliyorum. Biliyorum, kesin...”

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

(البقرة: ٣)

(*Ellezîne yü'minûne bi'l-gayb*) [Onlar gayba inanırlar.] (Bakara, 2/3) Biz gayba inanıyoruz, Allah bizi onunla medhediyor. İleride olacak bir şey, ne yapalım? İleride olunca insanlar görecek. Mücrimler, kâfirler, müşrikler, âhirette peygamberlerin bildirdiği her şeyin hak olduğunu görünce, hak olduğunu anlayacaklar amma iş işten geçecek. Biz onlar gibi değiliz. Biz şimdiden biliyoruz. Onlar şimdiden inanmadığı için, anlayacakları zaman iş işten geçmiş olacak. Allah onun için bizi methediyor: (*Ellezîne yü'minûne bi'l-gayb*) [Onlar gayba inanırlar.] buyuruyor.

Biz gayba inanıyoruz. Görmediğimiz halde biliyoruz, âhiret var. Cennet var mı? (*El-cennetü hakkun*) Cennet var, hak... (*Ve'nnâru hakkun*) Cehennem var, hak... Sırat var mı? (*Ve's-sıratü hakkun*) Sırat var, hak... Terazide amellerin, sevapların, günahların tartılması, ölçülmesi var mı? (*Ve'l-mîzânü hakkun.*) Mîzan var, amennâ ve saddaknâ...

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ

(الاعراف: ٨)

(*Ve'l-veznü yevme izini'l-hakku*) “O gün tartı haktır.” (A'raf, 7/8) Rahman amelleri tartacak.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

(الزلزال: ۸-۷)

(Femen ya'mel miskàle zerretin hayran yerah. Ve men ya'mel miskàle zerretin şerran yerah.)
“Zerre ağırlığı kadar hayır işleyen karşılığını görecek, zerre ağırlığı kadar şer işleyen karşılığını görecek.” (Zilzâl, 99/7-8)

Bilmiyor muyuz, *İzâ zülzile Sûresi*'nden?.. Biliyoruz. Bunların hepsini biliyoruz, bu bilgilere yakînımız var.

Yakîn ne demek? Şeksiz, şüphesiz, tereddütsüz bilmek demek... İmanımız sapasağlam, el-hamdü lillâh biliyoruz ki bunlar olacak... Allah'ın lütfuyla hepimiz cenneti göreceğiz inşaallah... Hepimiz o nimetlere ereceğiz, anlayacağız, anlatacağız, hatırlayacağız:

“—Dünyada şöyle olmuştu, böyle olmuştu bak, el-hamdü lillâh...” diyeceğiz.

Bazıları ne yapacak muhterem kardeşlerim:

“—Yahu benim bir arkadaşım vardı, nerede o?” diyecek.

Allah bildirecek:

“—O cehennemde...”

Şöyle kalkacak, bakacak, cehennemde onu görecek:

“—Hiiih, eyvah! Az kalsın bu herif beni helâk

edecekti, iyi ki onu dinlememişim, iyi ki onun çektiği yola gitmemişim.” diyecek.

Kâfirler, cehennemi görecekler, cayır cayır azâbı tadacaklar; mü'minler cennete girecekler, nimetlerle rahat edecekler. Bunları biliyoruz amma Allah-u Teâlâ Hazretleri, o Muhammed-i Mustafâ'sına:

“—Ey Rasûlüm, ben senin ilme'l-yakîn bilmene razı değilim, onu kâfi görmedim, gel de sana hakîkaten bunları göstereyim!” dedi, bunları gösterdi.

Cenneti gösterdi, cehennemi gösterdi, sıratı gösterdi, Levh-i Mahfuz'u gösterdi, meleklerini gösterdi, peygamberlerini gösterdi.

Biz:

أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ

(Âmentü bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusulihî, ve'lyevmi'l-âhiri) diyoruz. Biz ilme'l-yakîn biliyoruz; “Evet öyle, peygamberler geçmiş, biliyoruz, tamam, hepsine inandık.” diyoruz ama, Peygamber Efendimiz'e Allah hepsini gösterdi.

Onun için, Peygamber Efendimiz'in îmanı gibi îman olur mu?.. Olmaz! Gördü, hepsini gördü... Semâ semâ çıktıkça, peygamberleri gördü, konuştu selâmlaştı. Onlara imamlık yaptı, önlerinde namaz kıldırdı, tavsiyelerini dinledi, dualarını aldı, muhabbetleşti. Peygamberleri

biliyor, melekleri biliyor, gördü. Cenneti biliyor, cehennemi biliyor, sıratı biliyor, gördü. Böyle görüp de bilmeye *ayne'l-yakîn* derler. *Ayn* göz demek ya, gözüyle gördü. Hakikatini de Allah anlattı. Peygamber SAS Efendimiz her şeyin aslını biliyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'i neden Mi'rac'a götürdü, niye oralara çağırdı?.. İşte bir sebep bu: Anlattığı şeyleri gözüyle görsün, hakka'l-yakîn bilsin, öyle anlatsın diye...

Bilenin anlatması nasıldır? Candan anlatır, tatlı anlatır, insanın gözünün önüne serer, tereddütsüz bir şekilde anlatır. Bilmeyen rivâyet eder: “Şöyleymiş, böyleymiş, şu kitapta şöyle yazıyor, duydum ki, bilmem ne...” filân diye; bu zayıf olur. Gören insanın anlatmasıyla anlatsın diye, Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'i Mi'rac'a çağırdı.

“—Başka?..”

Muhterem kardeşlerim! Peygamber SAS Efendimiz o güzel ahlâkı ile, o güzel cemâli ile insanların en güzeli olduğu halde, en doğrusu olduğu halde, Allah'ın habîbi olduğu halde, *habîbullah ve habîbünâ*; hem Allah'ın sevgilisi hem bizim sevgilimiz, cümle mahlûkâtın sevgilisi... Hepsi Muhammed AS diye can atıyor; Burak'ı, Refref'i, meleklerin hepsi, peygamberlerin hepsi... “Ne olaydı, bir cemâlini görseydim!” diye hepsi aşık o Muhammed-i Mustafâ'ya, o Muhammedü'l-Emîn'e...

Kırkyaşında peygamber oldu, mucizeler gösterdi,

Kur'an'ı anlattı, Mekke'de 12 yıl aralarında yaşadı; inanmadılar. Amma kâfirlermiş, amma müşriklermiş, amma domuzlarmış, amma katıllarmış ha! 12 yıl Peygamber-i Zîşânımız İslâm'ı anlattı, îmanı anlattı, Kur'an'ı anlattı, mûcizeler gösterdi; dinlemediler, inanmadılar. Ebû Cehiller, Ebû Lehebler, hasımlar, düşmanlar, kızgınlar, kırgınlar, zâlimler, câniler, kâtiller... Öldürdüler, müslümanları şehid ettiler, gittikçe zulmü arttırdılar.

Niye zulmü arttırdılar? Önce dedesi Abdü'l-muttalib vardı, kılına dokundurtmuyordu, korkuyorlardı. Abdü'l-muttalib şehrin en yüksek şahsiyetiydi. Sonra Ebû Tâlib vardı, ondan da, kavminden, kabilesinden de korkuyorlardı, Abdü'l-muttalib ölünce, amcası Ebû Tâlib de ölünce müşrikler işi azıttılar. Neden? Himâyesiz gördüler.

On iki yıl Mekke'de uğraştı, çok az insan îman etti. Haklı olduğunu bilseler bile, yanına yanaşmağa korktular. Peygamber Efendimiz Mekke'ye gelen heyetlerin yanına gidiyordu. O zaman da hac yapıyorlardı. Hac için gelen heyetlerin yanına Mina'ya gidiyordu, Müzdelife'ye gidiyordu, selâm veriyordu, yanlarına oturuyordu, diyordu ki:

“—Siz neredensiniz?”

“—Biz falanca kabiledeniz.”

“—İyi, hoş geldiniz. Ben Allah'ın Rasûlüyüm, ben Allah'ın gönderdiği elçisiyim. Allah-u Teâlâ Hazretleri bana emirlerini bildiriyor. Şirki bırakın, küfrü bırakın, îmana gelin!” diyordu.

Dinliyorlardı, dinliyorlardı da ondan sonra diyorlardı ki:

“—Yâ Muhammed, yâ Ebe'l-Kàsım, ey Kàsım'ın babası! İyî güzel söylüyorsun da, tamam da, biz senin sözünü dinlesek, sana tâbi olsak, Kureyş'le aramız bozulur, Kureyş bize düşmanlık eder. Bizim kervanlarımız Şam'a doğru buralar-dan geçemez, ticaretimiz mahvolur, hayatımız bozulur, kazancımız duraklar... Kusura bakma ama, biz Kureyş'e karşı senin yanında yer al-mayız!”

diyorlardı.

Senelerce böyle devam etti, nihâyet bir akşam, 26 Receb günü, Ebû Cehil işi azıttı, çok hakaret etti, Peygamber Efendimiz'e saldırdı, ayağını yaraladı:

“—Sen bizim dinimizi, putlarımızı ne diye diline doluyorsun, ne diye kötülüyorsun, yeni bir din ne diye getirdin, atalarımızın yolunu niye değiştiriyorsun?” bilmem ne, filân...

Peygamber Efendimiz'e taş attı, ayağını yaraladı. Peygamber Efendimiz'in ayağı kanadı. Yanına Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz geldi. Peygamber Efendimiz çok mahzun oldu.

“—On iki yıldır uğraşıyorum, taşlar yerinden kırırdamıyor; dinlemiyorlar.” dedi.

Düşünün on iki yıl az mı?.. O gün çok mahzun oldu. Allah'ı Teâlâ Hazretleri, o zaman Mi'racı nasib etti.

(*El-ferecü ba'de's-şiddeh*) “Şiddetli, sıkıntılı, üzüntülü şeylerden sonra ferahlık gelir.” derler.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

(الإشراح:٦)

(*Inne me'a'l-usri yüsrâ*) “Zorluktan sonra kolaylık gelir.” (İnşirah, 94/6) Allah-u Teâlâ Hazretleri sabırdan sonra mükâfat gönderir.

Onlar Peygamber Efendimiz'e ezâ, cefâ yaptılar; Allah da, “Gel habîbim!” dedi, ona Mi'racı nasib etti. Neden? Çok mahzun olmuştu. O gün o kadar mahzun oldu ki, gitti halası Ümm-ü Hânî'nin evine... Halası, daha doğrusu Ebû Tâlib isimli amcasının büyük kızı, Hazret-i Ali'nin ablası... Tabii biz baba tarafından olan kadın akrabaya hala diyoruz. Halası Atîke bint-i Ebî Tâlib, ama lakabı Ümm-ü Hâni, Hâni'nin annesi demek yâni... Halası

basiretli, dikkatli, akılı, uslu, güngörmüş bir hanımefendiydi; onun evine gitti. Üzüntülü yattı oraya, istirahat etmek istedi.

Cebrâil AS geldi:

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri seni Mi'rac'a davet ediyor. Senin o ayağının yarasının, çektiğin o kalp üzüntülerinin, sıkıntılarının mükâfâtı olarak, Allah seni Mi'rac'a davet ediyor yâ Rasûlallah!” dedi.

Peygamber SAS Efendimiz, Ümm-ü Hâni'nin evinden Harem-i Şerif'e geldi, Mescid-i Harâm'a geldi.

Biliyorsunuz, hacca gidenlerin gözü önüne gelsin diye söylüyorum; Safâ ile Merve diye iki tepe vardır, onların arasında sa'y yapılır, Safâ tepesine çıkılır, Kâbe'ye doğru bakılır, Hacerü'lEsved'e doğru, "*Bi'smi'llâhi allâhu ekber*" denilir, ondan sonra sa'ye başlanır. Oradan biraz yokuş aşağı doğru giderken duvarlar olmasa, sağa baksan, sağ taraf Peygamber Efendimiz'in mahallesidir, Benî Hâşim yurdudur orası... Peygamber Efendimiz Benî Hâşim'den ya, Mekke'nin Benî Hâşim'in oturduğu mıntıkasıdır. Peygamber Efendimiz'in doğduğu ev de oradadır.

Evi şimdi orada... Mescid bitiyor, mescidin avlusu bitiyor, parmaklıklar bitiyor, orada tek başına bir bina var, bir onu yıkmamışlar. Her taraf yola kadar dümdüz, orası kütüphane olarak kullanılıyor. Peygamber Efendimiz o kütüphane olarak kullanılan yerde doğmuş. Keşke taşıyla, toprağıyla, kerpiciyle camın içine koysalardı da, muhafaza etselerdi: "Rasûlüllah burada doğdu." diye, keşke aynen kalsaydı. Yıkmışlar, betondan bir bina yapmışlar, kütüphane yapmışlar. Kütüphane filân değil, Peygamber Efendimiz'in doğduğu yer...

İşte o civarda Ebû Tâlib'in evi vardı. Ümm-ü Hâni Hazretleri de Ebû Tâlib'in kızı olduğundan, babası ölünce o evde kalıyordu. Harem-i Şerif'e çok yakındı. Orada istirahat ederken Cebrail gelip:

"—Buyur, yâ Rasûlallah! Allah'tan ferman çıktı, sana bugün çok büyük beşâret, çok büyük nimet, çok büyük saadet, çok büyük devlet

var.” diye söyleyince, oradan Harem-i Şerif’e geçiverdiler.

c. Yol Hazırlığı ve Kudüs’e Yolculuk

Safâ ile Merve arasından, Zemzem kuyusuna vardı. Peygamber Efendimiz oradan abdest aldı, o mübarek beyti, Kâbe-i Müşerreffe’yi yedi defa tavaf etti. Altın Oluğun ön tarafında şöyle bir yarım duvar vardır, içerisine *Hatîm* derler veya *Hicr-i İsmâil* derler. Orada iki rekât namaz kıldı, oturdu. Cebrail AS yanına geldi. Başladı, yol hazırlığı, manevî hazırlıklar...

Göğsünü yardı. Nasıl yardı?.. Ne bileyim ben... Melek Âdemoğlu’nun göğsünü nasıl yarar? Her halde çakı, bıçak kullanmaz. Göğsünü yardı, içine iman doldurdu, nur doldurdu, zemzemle yıkadı. Kalbini yardı, kalbinden bir kan pıhtısı çıkarttı, dışarı attı. Oraya da Allah’ın rahmetini doldurdu, feyz doldurdu, nice şeyler doldurdu. Yâni bir manevî ameliyat geçirdi.

Ondan sonra Peygamber Efendimiz diyor ki:

“–Göğsüm yerine geldi yine...”

Demek ki meleğin ameliyatı kansız oluyormuş, nasıl oluyorsa? Efendimiz bir ameliyat geçirdi.

Delâilü’l-Hayrât şerhinde anlatılıyor: Beline yakuttan bir kemer geçirildi. Omuzlarına nurdan bir ridâ, yâni üst elbisesi geçirildi. Bana kalırsa, uzay elbiseleri geçmeye başladı. Ayaklarına yeşil zümrüitten pabuçlar giydirildi. Onlar da neyse? Tabii o devrin insanı böyle anlatacak, öyle görülecek, öyle anlatılacak. Bu devrin insanı da kendi aklını kullansın, onun

nasıl olduğunu anlasın.

Cebrâil AS böyle bu işleri tamamladı, içine nur doldurdu, feyz doldurdu, rahmet suyuyla yıkadı. Cennetten Burak geldi. Dikkatinizi çekerim, belki başka yerlerde pek söylenmez: Arapça'da *berk*, şimşek demek; *Burak* kelimesi o kelimeyle ilgili... Demek ki şimşek gibi bir mahlûk geldi. Görünüşü çok güzel, bakmağa doyulamayacak, tatlı güzel bir yaratık... Peygamber SAS'ın önünde durdu. "Ata benzer" diyor. Tabii insanoğlu o devirde ata bindiği için Allah-u Teâlâ Hazretleri, Peygamber Efendimiz'e Burak'ı o şekilde gösterdi. Ama biz bugün başka vasıtalara biniyoruz, yâni neyse...

Cebrâil AS üzengisini tuttu, Peygamber Efendimiz Burak'ın üstüne bindi. Öyle hızlı gidiyordu ki, gözün gördüğü yere adımını atıyordu. Yâni ufka adımını atıyor, vıztt oraya, vıztt oraya varıyordu.

Peygamber SAS Efendimiz el-Mescidü'l-Haram'dan, yâni Kâbe'nin olduğu yerden, Kudüs'teki el-Mescidü'l-Aksâ'ya vardı.

"—Vardı mı?"

Âmennâ ve soddaknâ... Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor, bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ
لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

(*Sübhâne'llezî esrâ bi-abdihî leylen mine'l-mescidi'l-harâmi ile'l-mescidi'l-aksa'llezî bâreknâ havlehû li-nüriyehû min âyâtinâ, in-nehû hüve's-semîu'l-basîr.*) (İsrâ, 17/1)

Bakın, bu sûre *sübhan* sözüyle başlıyor. Muhterem kardeşlerim, *sübhan* sözünü duydunuz mu, ürperin! *Sübhan* sözü çok muhteşem bir sözdür. “*Sübhâna'llah*” demek, çok muazzam bir sözdür; “Yâ Rabbî, senin her türlü noksandan uzak olduğunu biliyorum, öyle idrak ediyorum, her türlü kemâlâtın sahibisin, her türlü mükemmelliği yaratan sensin, sahibi sensin!” demektir.

Sübhan demek, *sübhâna'llah* demek, çok mühim bir kelimedir. Küçük bir kelimedir amma tabirdir, deyimdir, *idyomatik* söyleme diyorlar buna... Çok mühim mânâsı olan bir kelimedir.

Esrâ-yüsrî-isrâen, Arapça'da geceleyin yürümek, yolculuk yapmak demek.

“—E bu mübarekler niye geceleyin yolculuk yaparlar?”

Gündüz çok sıcak olur da ondan... Dayanılmaz, gündüz insan adım atamaz. Güneş beynini fokurdatır insanın... Taşın üstüne et koysan pişer. Kurbanı kes, taşın üstüne eti şöyle çevir, koyuver, cızz yapar, et pişer; buyur otur, ye, yemeğin hazır... O kadar sıcak olur. Onun için gece yolculuğunu severler.

Oh, gökyüzünde mehtap veya yıldızlar... Orada yıldızlar insana daha yakın gibi geliyor, sanki

uzatsan bir kaç tanesini yakalayacakmışsın gibi geliyor. Çünkü gökyüzü berrak, hava temiz... Buraları gibi değildir, meselâ burada sis bastı, ötesini göremiyorsun. Orda öyle değil, yıldızları topla cebine koy; o kadar yakın...

Geceleyin devenin üstünde serinlikte seyahat ederler. Gece seyahat etmeye, yürümeye, gitmeye *isrâ* derler.

(*Sübhâne'llezî esrâ bi-abdihî leylen*) “Kulunu geceleyin seyahat yaptırtan, götürten Allah’ın şânı her türlü noksandan münezzehtir.” Allah götürüyor, Allah kulunu gece seyahat ettiriyor. Ne ile seyahat ettiriyor?.. Hadisten biliyoruz ki, Burak’la; âyette söylemiyor. “Geceleyin kulunu seyahat ettiren Allah’ın şânı her türlü noksandan münezzehtir? O âlemlerin Rabbi, her şeye kadirdir.” demek... *Sübhan* sözünün içinde o kelime. *Sübhan* dedi mi, tüyleriniz böyle dikilecek, saçlarınız kalkacak, o kadar mühim bir sözdür o...

(*Mine’l-mescidi’l-harâmi ile’l-mescidi’l-aksà*) Mescid-i Haram Mekke’de, Mescid-i Aksà Kudüs’te... “Geceleyin Mekke’den Kudüs’e götürdü.”

Kimse gık diyemez, âyet söylüyor, Allah söylüyor! Bir gecede, geceleyin, Mekke’den Kudüs’e, (*ile’l-mescidi’l-aksà*) Mescid-i Aksà’ya götürmüş. (*Ellezî bâreknâ havlehû*) “O Kudüs ki, etrafını mübarek kıldık, bereketli kıldık.”

Kudüs çok kıymetli bir şehir, Şam diyârı çok mübarek bir diyar... Evliyâullahın toplantı yeri orası; enbiyâullahın da, peygamberlerin de

toplantı yerleri orası... Onun için oraya gidiyor, buluşacak ya, ondan... Hikmeti o, Kuds-ü Şerif'e ondan gidiyor.

Yeryüzünün mukaddes mıntıkası, o Kudüs ve çevresi çok mübarek yer... Allah tekrar elimize ihsân eylesin...

Elimizdeydi de kıymetini bilemedik, korumasını bilemedik, Allah tekrar ihsân eylesin... Kıymeti bilinmeyen nimet elden alınır. Cihadı terk eden ümmet zelil olur. Emr-i ma'ruf, nehy-i münker ve cihad vazifesini bir millet terk etti mi, Allah onları zillete düşürür, zilleti musallat eder, hor ve zelil olurlar. Ne zamana kadar? Tekrar akıllanıp, tevbe edip, Allah'ın dinine sarılıncaya kadar...

Bir kere daha oldu. Bir kere daha Kudüs müslümanların elinden çıkmıştı. Salâhaddîn-i Eyyubî yemin etti, "Kudüs alınmadıkça gülmeyeceğim! Niye güleyim? Kudüs elimde değil!" dedi. Başına siyah sarık sardı. Ben de saracağım ama bulamadım, kara saracağım, beyaz sarmayacağım...

Ondan sonra, etrafı mübarek olan Kudüs'e götürdü bir gecede... Neden? (*Li-nüriyehû min âyâtinâ*) "Muazzam mucize varlıkları, delillerimizi, ayetlerimizi ona göstermek için bunu yaptık" diyor Allah...

Ayet iki mânâyâ gelir:

1. Kur'an-ı Kerim'in bir cümlesi.
2. Semâda ve yerde son derece güzel sonuçlar çıkartacak mühim büyük olaylara da âyet derler.

Meselâ Ay ve Güneş Allah'ın âyetlerinden bir ayettir. Ay tutulması, Güneş tutulması filân gibi...

Yâni ayet, her zaman Kur'an-ı Kerim'in cümlesi mânâsına gelmez, çok mühim olay mânâsına da gelir. "Çok mühim bir takım şeyleri göstermek için, geceleyin Mekke'den, Mescid-i Haram'dan, Kudüs'e, Mescid-i Aksâ'ya kulunu götürün Allah'ın şânı her türlü noksandan münezzehtir."

Her türlü âyetlerini o gece gösterdi mi? Gösterdi; Sidretü'lMüntehâ âyettir, cennet âyettir, cehennem âyettir. Oralarda nice âyetler, deliller vardır, burhanlar, vesikalar, müşahedeler vardır. Yedi kat semâvat, melekler, hepsi Allah'ın; işte onları göstermek için oraya götürdü. Ayetle sabit, oraya kadar gittiği muhakkak.

"—Hocam, hani insan bazen rüya görüyor, uçuyor havalarda; kıyametin koptuğunu görüyor, hesaba çekildiğini görüyor... Ya bu da rüya gibi bir şeyse?.."

Hayır! Rüya gibi bir şey değil. İsbat edeceğim, anlatacağım!

d. Bazı Deliller

Peygamber SAS Burak'la giderken, aşağıda kervanları görüyordu; falancaların kervanı, filâncaların kervanı... Baktı ki kervanların bir tanesinde bir deve kaybolmuş, "Bizim deve nerde?" diye telâşa düşmüşler, arıyorlar. Peygamber Efendimiz onların yanına yanaştı, seslendi:

"—Deveniz falanca yerdedir, o tarafa doğru

gidin, deveyi oradan alın!” diye, devenin yerini söyledi.

Niye söylüyor? Yâni Kudüs’e giderken ne diye o işi bıraktı da bunu söylüyor?.. Sebebi, hikmeti var. Bu delil olacak.

Sonra gitti, o kervandan ağzı kapalı bir su kabını açtı, su içti, Peygamber Efendimiz susamış... Niye içiyor? Kervancılar o suyun eksildiğini anladılar.

Deveyi bulduktan sonra:

“—Yâ, bizim su kabından su eksilmiş, kimsenin içmemesi lâzım, kim içti bu suyu?” diye akıllarına takıldı.

Sonra başka bir kervanın yanından geçerken onları gördü, münakaşa ediyorlardı. Birbirleriyle kavga edip, birbirlerini yaraladıklarını gördü.

Sonra Mekke-i Mükerreme’ye dönerken, *Ten’im* denilen bir yer var, Mekke’ye yakın, Harem-i Şerif’e yirmi-yirmi beş kilometre bir yer... Şimdi Umre Mescidi diyorlar, orda mescid yapılmış. Yirmi beş kilometre... Biz şimdi yarım saatte, on beş dakikada gidiyoruz ama eskiden oradan yaya Harem-i Şerif’e gelmek ne kadar alırdı? Beş-altı saat alırdı. Yirmi beş kilometre kolay yürünmez. *Ten’im*’de kervanı gördü. Önde gri bir deve var, o deveyi bir adam sürüyor, kervanda şu mallar var... filân.

Şimdi Peygamber Efendimiz gelip de:

“—Ben Kuds-ü Şerif’e gittim, yedi kat semâvâta çıktım, cenneti cehennemi gördüm. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin iltifatına mazhar oldum...”

diye anlatınca müşrikler ve Ebû Cehil çok alay ettiler, çok inkâr ettiler.

Ondan sonra Ebû Cehil Peygamber Efendimiz'in yanına geldi, dedi ki:

“—Söyleyeceğin bir şey var mı?..” Peygamber SAS Efendimiz:

“—Evet bu gece Mi'rac vâkî oldu.” dedi. Ebû Cehil:

“—Nere gittin, nereye gittin?” dedi.

“—Kuds-ü Şerif'e gittim, Mescid-i Aksâ'ya gittim, oradan da semâvâta Mi'rac ile urûc eyledim.” dedi.

“—Yâni şu anda bizim aramızdasın, akşam da aramızdaydın, geceleyin oldu bu işler; Kudüs'e kadar gittin, bir de yukarılara çıktın, öyle mi?..”

Peygamber Efendimiz:

“—Evet öyle!..”

“—Peki, bu söylediklerini topluluğa karşı da söyler misin? Sırf bana mı söylüyorsun, bunu kalabalık karşısında da söyler misin?” dedi.

Peygamber Efendimiz:

“—Söylerim!” dedi.

Ebû Cehil bütün kavmine, kabilesine seslendi: “—Ey Kâ'b oğulları! Gelin bakın burada ne var?!. ”

Yâni dalga geçecek bir şey var demek istedi, mendebur...

“—Gelin!” dedi.

Geldiler. Dedi ki:

“—Hani demin bana bir şeyler söylemiştin ya, bunlara da söylesene!..”

Peygamber Efendimiz de dedi ki:

“—Bu gece İsrâ nasib oldu, Mi’rac nasib oldu.”

“—Nereye gittin?”

“—Kudüs’e gittim.”

“—Aynı gecede sabahleyin aramıza geldin, öyle mi?..”

“—Evet aranızda geldim.”

Hepsi ellerine dizlerine vurdular, başlarına vurdular, birbirlerine baktılar. İnanmayan insanlar için normal. Hattâ bazı zayıf îmanlılar, şöyle bir dilinin ucuyla müslüman olmuş insanlar da dinden çıktılar:

“—Aaa, artık bu kadar da olmaz. Yâni bir gecede oraya gitmiş...” dediler.

Kitaplarda irtidat edenler olduğu yazılı. İman sağlam olacak! Sağlam olmazsa gidiveriyor.

Bunun üzerine bir tanesi koştu, gitti —burası işin bildiğiniz tarafı— Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz’e:

“—Yâ senin şu inandığın, bağlandığın arkadaşım dediğin Ebü’l-Kàsım Muhammed’in söylediklerini duydun mu? Bu sefer neler söyledi biliyor musun?”

“—Ne söyledi?” dedi.

“—Gûyâ Kudüs’e gitmiş, gûyâ Mi’rac eylemiş. Artık böyle de olur mu?” diye anlatınca:

“—Bana bak, kendiniz uydurmuyorsunuz değil

mi? O bunu söyledi mi, kulaklarınızla duydunuz mu?”

“—Vallâhi söyledi, işte duyduk, şahitler var...”

“—Söylediği kesinse, siz uydurmuyorsanız, o söylediye, öyledir, doğrudur!” dedi.

İşte, Ebû Bekr-i Sıddîk’ın îmanı, *sıddîk* lakabını aldığı an... Hiç tereddüdü yok; onun hak peygamber olduğunu biliyor, Allah’ın ona ne kadar büyük lütuflar vereceğini biliyor, hiç şekki, şüphesi yok... Yalnız sordu:

“—Hakîkaten o mu söyledi, yoksa siz mi arada fitne fesat yapıp karıştırıyorsunuz? Hakîkaten o söyledi mi?..”

“—O söyledi.”

“—Tamam o zaman, doğrudur.” dedi, Ebû Bekr-i Sıddîk lakabını aldı.

Ötekiler:

“—Mâdem öyle, Kudüs’e gittiysen söyle bakalım, Mescid-i Aksâ nasıldı?”

Peygamber Efendimiz hiç gitmemişti. Biliyorsunuz, gençliğinde amcası Ebû Tàlib’le beraber Busrâ kasabasına kadar, Ürdün’e kadar gitti, Kudüs’e kadar gitmedi. Neden gitmedi? Orada Bahîra isimli rahib, Ebû Tàlib’e dedi ki:

“—Bak, bu yeğenin peygamber. Buranın ahalişi bunu anarlarsa suikast yaparlar, sen daha öteye gitme, dön buradan!” dedi.

Onun için, Peygamber Efendimiz Kudüs’ü hiç görmüş değil amma sordukları zaman... İnsan Kudüs’e gittiği zaman pencereye kapıya mı bakar

yâni... Mühim olaylar olmuş, peygamberlere imamlık yapmış, muazzam bir olay yaşıyor. Olağanüstü bir ikrama mazhar olmuş, büyük bir mucize karşısında, insan kapıyı pencereyi mi sayar?

Biz hacca gidenleri ayıplıyoruz. Orada oturuyorlar:

“—Hocam Mescid-i Haram’ın kaç kapısı var?”

Sana ne yâ? Namazını kıl, ibadetini yap, Kur’an’ını oku, burada tavaf etmeye bak!

“—Bu kapının adı ne, minaresi kaç tane?”

Yâni ayıplıyoruz, diyoruz ki:

“—Maddî şeyleriyle ne uğraşıyorsun? Zamanın mekânın mukaddesliğinden istifâde et, sevap kazanmağa bak! Çarşıda, pazarda ne dolaşıyorsun?” diyoruz.

Hacılara tenbih ediyoruz, hocalar bunu hep tenbih ediyor. Siz de belki hacca gittiğiniz zaman arkadaşlarınıza söylüyorsunuz.

Peygamber Efendimiz bakar mı pencerenin nakışına, şusuna busuna? Ama Allah, Peygamber Efendimiz üzülmessin diye gözünden perdeleri kaldırdı, gözünün önüne Kuds-ü Şerifi, Mescid-i Aksâ’yı getirdi. Oradan bir bir söyledi, ne sordularsa söyledi. Kapılarını anlattı, pencerelerini anlattı, nakışlarını anlattı, sayılarını söyledi, hepsini anlattı. Sustular ama tabii o durduğu yerden de görebiliyor, asıl başka maddî delil lâzım!

“—Başka ne var?” dediler.

“—Yolda sizin Şam’a ticaret için gönderdiğiniz

kervanları gördüm. Bir kervanda deve kaybolmuş, onlara yollarını gösteriverdim. Susamıştım, filânca devenin semerine bağlı su kabından su içtim, gelince sorun!” dedi.

“—Hah, işte bu bizim için tam bir vesika, gelince sorarız.” dediler.

“—Falanca kervan vardı, bir başka tarafa giden, orda da iki insan kavga etti, ayaklarını yaraladılar.” dedi.

“—Hah, bu da bize delil olur.” dediler.

“—Sonra, bir de gelirken Ten'im'de yaklaşmış olan kervanınızı gördüm, isterseniz onu da söyleyeyim; başında gri bir deve var, onu şöyle bir adam çekiyor, arkasında şu yükler var, bu yükler var... O zaman gördüm, biraz sonra güneş doğarken gelir.” dedi, teferruâtıyla anlattı.

Dosdoğru kervanın görüneceği Seniyye Tepesi'ne gittiler. O tepeden kervanı gözlemeğe başladılar. Beklediler, beklediler:

“—Gelmiyor, yalancı...” filân derken, bir tanesi bağırdı: “—Kervan geliyor!..”

Baktılar kervan geliyor, gördüler, öndeki deve gri, tarifler aynen uyuyor. Ondan sonra öteki kervanlar gelince sorguya çektiler:

“—Evet, devemizi kaybetmiştik, bir ses bize ‘Deveniz şu tarafta!’ dedi, gittik oradan deveyi bulduk. Evet, öbür kervanda iki kimse kavga etmişti, yaraladılar birbirlerini...” Tamam.

Şimdi bunları hem o müşrikler anladılar, sustular; hem de ben size niçin anlatıyorum: Allah-u Teâlâ Hazretleri, her şeye kadir olan

Mevlâ, kudreti sonsuz olan Mevlâ, Peygamber Efendimiz’i böyle kervandan su içecek şekilde, tepeden onları seyredecek şekilde Burak’a bindirip, Burak da adımını bir ufuktan bir ufuka atarak nasıl gittiyse, sarsmadan, üzmeden Peygamber Efendimiz’i Kuds-ü Şerif’e götürdü. İsrâ Sûresi’nin birinci âyetinde bu anlatılıyor, ne büyük şeref, ne büyük devlet...

Bunun adı *İsrâ*, bu bir mûcize Kur’an-ı Kerim’le sabit...

e. Semânın Kapıları

Sonra Peygamber Efendimiz Kudüs’te peygamberlerle buluştu, onlara namaz kıldırdı. Ondan sonra, yerden göğe doğru direk gibi bir güzel yol gördü. Bakışına doyum olmayacak kadar güzel bir şey, merdiven gibi bir şey, bir nur... Çok güzel bir şey olduğunu söylüyor Peygamber Efendimiz. “Melekler buradan gelirler, ölenlerin ruhlarını göğe buradan götürürler.” diye, anlattı Peygamber Efendimiz bunun ne olduğunu.

Bu *Mi’rac* ne demek? *Mi’rac*, Arapça’da *miftah* gibi, *if’al* vezninde... Bu ne gösterir? Alet ismi... *Mi’rac* ne demek? *Alet-i urûc*, yâni yükselme aleti demek. Öyle bir şey ki, insanı göğe doğru yükseltiyor. Nedir bu, nasıl bir şey? İnsanın aklına asansör geliyor. Yâni asansör gibi nurdan bir şey ki, Peygamber SAS Efendimiz ona bindi, semâlara çıkmağa başladı. Bunun adı *Mi’rac*... Yâni *Mi’rac* mucizesi, o *Mi’rac* denilen alete binip, göğe doğru gitmesi ama; *Mi’rac* kelime olarak, işte o nurdan merdiven veya asansörün adıdır.

Peygamber Efendimiz'in böyle nasıl gittiğini gösteren mühim bir şey daha var; Peygamber Efendimiz'den Mâlik ibn-i Sa'saa RA, bu göğsünün yarıldığını, sonra Mi'rac denilen merdiven gibi, asansör gibi insanı hızla göğe doğru götüren şeyi anlatıyor, ondan sonra Cebrâil AS'la beraber birinci semânın kapısına geldiklerini anlatıyor. Demek ki, bu nurdan yolun, bu semâların nihayetinde birer bekçisi var, yâni herkes öbür tarafa geçemiyor.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

(*Festehteha*) “Cebrâil AS semânın kapısının açılmasını istedi...”

Mi'raca bindiler, yıldızların arasından yukarıya çıktılar. Bizim tahlil edemeyeceğimiz kadar uzaklıktaki semânın kapısına geldiler, durdular. Kapı var... Birinci semâ ile ikinci semâ arasında kapı var... Kur'an'ı Kerim'de semânın kapıları olduğu:

لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

(العراف: ٤٠)

(*Lâ tüfettehu lehüm ebvâbe's-semâ'*) “Kâfirler için, kötü insanlar için, semânın kapıları açılmaz.” (A'raf, 7/40) diye geçiyor, Kur'an-ı Kerim'de var ama, nasıl olduğunu Allah bilir. Bizim kapılar gibi değil her halde, marangozun yaptığı kapılar gibi değil...

Oraya geldi, Cebrâil AS: “—Aç kapıyı yâ melek” dedi? Kendisine:

“—(Kile: Men ente?) Sen kimsin?” diye soruldu.

Muhterem kardeşlerim, Cebrâil meleklerin en büyüğü... En büyük melek kim? Cebrâil... Peygamber Efendimiz onu nerde gördü? Asıl heyetiyle, ilk defa Hıra Mağarası’nda gördü, vahiy geldiği zaman gördü, ondan sonra da Sidre-i Müntehâ’nın orada aslî şekliyle gördü. Bunlar Necm sûresi’nde de geçiyor, tefsiri hadisi bilenler bilirler...

Semânın bekçisi melek:

“—Kimsin sen” diye sordu. (*Ene Cibrîl*) “Ben Cebrâil’im.”

Aleyhi’s-selâm, Cebrâil’e selâm olsun. Büyük melek, sevdiğimiz, hürmet ettiğimiz... Bu sefer:

(*Ve men meak*) “Yanıdaki kim?” diye sordu.

“—Muhammed, Allah’ın elçisi, habîbi, Muhammed-i Mustafâsı, seçkin kulu, safiyyullah, nebiyyullah, rasûlullah, rahmetullah, sa’dullah, ni’metullah, hidâyetullah, necmullah, Allah’ın çok müstesnâ kulu, Muhammed...”

Diyor ki:

“—Ona dünyada peygamberlik vazifesi verildi mi?”

Bak haberi yok. Demek ki o kadar uzaklar ki, beş milyon yıllık yol diyoruz ya...

“—Verildi.”

“—Onun buraya gelmesine izin var mı? Ona davet geldi de ondan mı gidiyor?” Çünkü oradan öteye canlının gitmesi mümkün değil, bu canlıken

gidiyor; soruyor, işte:

“—Peygamberlik verildi mi, müsaade var mı, davet oldu mu?” diye soruyor.

(*Kàle: Neam*) “Evet” dedi.

Cebrâil AS sabırlı, cevap veriyor, kızmak yok, o da melek, vazifeli... Bu en büyük melek ama o da semânın meleği işte, öbür tarafa geçirmiyor...

Muhterem kardeşlerim, burada bir nokta koyalım! Cebrâil AS’ın müsaadeyle geçtiği semâ kapısından, Peygamber Efendimiz’in adının, sanının, vazifesinin, müsaadesinin sorulduğu semânın kapısından bazı ameller geçemez! *Amel* ne demek? İnsanların işlediği ibadetler vs... Bazı ameller geçmez.

Melekler, kulun yaptığı ibadeti, tesbihi, namazı orucu böyle alırlar, arı vızıltısı gibi vızıltıyla oraya götürürlerken, o melek sorar:

“—Dur! Bu ne, ne götürüyorsunuz, nereye götürüyorsunuz?”

“—İşte falanca kul şu ibadetleri yaptı, şunları şunları yaptı; onları götürüyoruz.”

“—Geriye götürün, bunları o herifin yüzüne çalın, kafasına patlatın onun! O adam riyâkâr, Allah bana: ‘Riyâkârların amelini buradan öteye geçirme!’ dedi, ben onun amelini yukarı geçirmem!” diyor Semâ kapıları oyuncak değil, bilin bunları... Bir taraftan da titreyelim, korkalım! Münafığın, mürâinin, riyâkârın, günahkârın, amellerini geçirmiyor. Bunun bilin, bir...

Bir de müjdeli tarafını söyleyeyim muhterem kardeşlerim: Gece olunca, sadece bir gecenin değil her gecenin yarısı geçince, üçte biri geçince, üçte ikisi geçince, bir miktarı geçtikten sonra, semânın kapıları açılır! Ne demek istiyorum?

“—Gece kalkıp teheccüd namazına, zikre, tesbihe, istiğfara girişin!” demek istiyorum.

O zaman semânın kapıları açılır. Bekçi yok kapıda tevbe et, dua et, ibadet et... Geri çevirir haa!.. Ne yüzümüz var, ne halimiz var? Ama geceleyin, dualar makbul oluyor, göğün kapıları açılıyor. O zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâhına ibadetlerimiz dualarımız, kontrolsüz, engelsiz ulaşıyor.

Bundan ne çıkartıyoruz? “Geceleri kalkın, gecenin yarısı geçince, üçte biri geçince, üçte ikisi geçince, ne zaman kalkarsanız kalkın, münâsib bir zamanında abdest alın, namaz kılın, tevbe edin, dua edin de o gecenin o mübarek vaktinden istifade edin!” diye söylüyoruz. Çünkü, Mi'rac gecesi senede bir defadır ama, her gecede bu devlet, bu saadet, bu imkân, bu fırsat vardır; onun için söylüyorum.

Geceleyin ibadet etmek için akşam erken yatın, uykunuzu alın, teheccüde kalmaya kendinizi alıştırmın! Bu, Müzemmil Sûresi'nde geçiyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri başka âyetlerle Peygamber Efendimiz'e tavsiye etmiş:

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ

الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا وَمِنَ اللَّيْلِ
فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا

مَحْمُودًا

(الإسراء: ٧٨-٧٩)

(*Ekîmi's-salâte li-dulûki'ş-şemsi ilâ gasekî'l-leyli ve kur'âne'lfecr, inne kur'âne'l-fecri kâne meşhûdâ. Ve mine'l-leyli fetehecced bihî nâfileten lek, asâ en yeb'aseke rabbüke makâmen mahmûdâ.*) [Gündüzün güneş dönüp gecenin karanlığı bastırıncaya kadar belli vakitlerde namaz kıl; bir de sabah namazını... Çünkü sabah namazı şahitlidir. Gecenin bir kısmında uyanarak, sana mahsus bir nafîle olmak üzere namaz kıl. Böylece Rabbinin, seni, övgüye değer bir makama göndereceğini umabilirsin.] (İsrâ, 17/78-79)

Peygamber Efendimiz'i teşvik ediyor:

“—Geceleyin kalk, teheccüd namazı kıl, Rabbin seni Makâm-ı Mahmûd'a ulaştıracak, onun şükrünü edâ et, onun için çalış!” diyor Peygamber Efendimiz'e...

Bize de fırsat, bizim için de büyük fırsat... Gecelerin kıymetini bilin, ömrünüzün saniyelerinin kıymetini bilin; akşamları, geceleri kahvelerde harcamayın! Akşam erken yatın, yatsı namazın kılın yatın, gece kalkın, göğün kapıları açıkken Allah'a yalvarın!..

Göğün kapıları bu gece de açılacak... Bu gece Mi'rac kandili

olduğundan değil, her gece açılıyor ve Allah-u Teâlâ Hazretleri semâ-i dünyaya nüzûl eyleyip... Ne demek bu kelimelerin Türkçesi? Allah-u Teâlâ Hazretleri en yakın semâyâ lütfuyla, keremiyle teşrif eyleyip, inip kullarına seslenir. Ama semâ-i dünyanın ne kadar büyük olduğunu demin söyledik. Oradan seslenir:²

يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ
الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ فَيَقُولُ مَنْ
يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ وَمَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ وَمَنْ
يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ

(خ. م. د. ت. ن. ه. حم. عن أبي هريرة)

(Yenzilü rabbünâ tebâreke ve teâlâ, külle leyletin ile's-semâi'ddünyâ, hîne yebkâ sülüsü'l-leyli'l-âhir) “Rabbimiz Tebâreke ve

² Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.384, no:1094; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.521, no:758; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.420, no:1315; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.526, no:3498; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.435, no:1366; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.214, no:498; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.487, no:10318; Buhârî, *Edebü'lMüfred*, c.I, s.264, no:753; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.420, no:7768; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVII, s.261; İbn-i Asâkir, *Târih-i Di-maşk*, c.XXXVII, s.463, no:7564; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.253, no:8106; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.81, no:16791; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.413, no:1480; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.134, no:1566; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.125, no:10321; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.164, no:3353; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIV, s.17, no:26551.

Teâlâ Hazretleri her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman, en yakın semâya nüzûl eyleyip, (*feyekûlü*) kullarına nidâ eder: (*Men yed'ünî feestecibe lehû*) ‘Yok mu bana dua eden, duasını kabul edeyim!’ (*Ve men yes'elünî feu'tıyehû*) ‘Yok mu benden bir şey isteyen, istediğini ona ihsân edeyim!’

(*Ve men yestağfirunî feağfire lehû*) ‘Yok mu benden bağışlanma dileyen, onu bağışlayayım!’ der.”

“—Yok mu benden şunu isteyen, bunu isteyen!” diye fecr-i sadıkın, yâni sabah vaktinin gelişine kadar, yâni imsak kesilinceye kadar böyle seslenir durur. O fırsatı kaçırmayın, o pazarı kaçırmayın! Güneşi üstünüze doğdurmayın, gece ibadetini kaçırmayın!

f. Mi'rac'ın Süresi

Bakın eğer, İsrâ ve Mi'rac hadisesi rüyada olsaydı, bedenlen olmasaydı, melek niye durdursun? Bizi durdurmuyor ki; kıyameti görüyoruz, sıratı görüyoruz, rüyada görüyoruz, o zaman insan durmuyor. Demek ki, gerçek bir seyahat ki, melek durduruyor, sorgu sual soruyor. Muhterem kardeşlerim buradan anlayın, ipuçlarından olayın büyüklüğünü anlayın! Olayı küçültmeyin, olayın muazzamlığını anlayın diye bunları söylüyorum, okuyorum, sahih kitaplardan söylüyorum.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Sonra bu olayın vukû bulduğu müşriklerin inkârından da belli; kâfirlerin, müşriklerin inkâr etmesinden de bu olayın olduğu anlaşılıyor. Demek ki, Peygamber Efendimiz söylemiş ki, inkâr etmişler.

Söylemeseydi, inkâr ederler miydi? Demek ki, Peygamber Efendimiz söylemiş, demek ki bu olay var ki, kâfirler inkâr ediyorlar. Olmayan şey inkâr edilir mi? Hiç böyle bir şey olmasaydı, böyle bir inkâr da kitaplara girmezdi; oradan anlayın.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Tabii yedi kat semâyı geçti, semâlarda neler gördü?.. Bunlar bir hadise sığmaz. Peygamber SAS Efendimiz'in çok hadis-i şeriflerini okudum. Bunlar *Sıhah-ı Sitte*'de, Altı Sıhhatli Hadis Kitabı'nda yazılan sapasağlam rivâyetler, çoğu Peygamber Efendimiz'in Mi'rac'daki müşahedeleri... Mi'rac'la ilgili çok bilgi var, ciltlerle bilgi var, çok şeyler göstermiş Allah-u Teâlâ Hazretleri...

Mi'rac hadisesi ne kadar sürmüştü? Rivâyetlere göre üç-dört saatte deniliyor. Yâni Ümm-ü Hâni Hazretleri'nin evinde yattı, Harem-i Şerif'e geldi, abdest aldı, manevî hazırlıklar tamamlandı. Kuds-ü Şerif'e gitti, namazları kıldı, yukarıları dolaştı, geldi, Ümmü Hâni Hazretleri'nin evine döndü. Üç-dört saatlik bir şey...

“—Bu kısa zamanda bu kadar geniş müşahedeler olur mu?”

“—Olur!”

Olduğunun isbatı şu: Şimdi burada beni dinleyen kardeşim var, arkadaşlarım var, siz de kendinizden biliyorsunuz; insan bazen dalıyor. Meselâ arkadaşlarıyla konuşurken dalıyor insan... Gece uyumamış, yorulmuş, çok çalışmış, başı önüne düşüyor, uyuyor. Bir uyuyor, bir

uyanıyor, insan rüya görüyor... Şimdi buradaki arkadaşımı niçin söylüyorum? Biz onunla bir yere gidiyorduk, otobanda arabayı sürüyor, ben de kendisiyle konuşuyorum, gündüz:

“—Hay Allah yâ!..” dedi, elini dizine vurdu

“—Ne oldu, çıktığımız şehirde bir şey mi unuttun?” dedim. Yâni, “Hay Allah şunu alacaktım, almayı unuttum, dönelim mi demek istiyorsun?” dedim.

“—Yok...”

“—Ee, niye ‘Hay Allah!’ dedin?”

“—Uyudum.” dedi.

“—Ben seninle konuşup duruyorum, ne zaman uyuyacaksınız?” dedim

“—Uyudum, rüya bile gördüm.” dedi.

Bak bazı şeyler çok çabuk görülüyor, yâni buna ne derler? *Bast-ı zaman* derler. Evliyâullah’ın kerâmetlerinde de vardır bu... Yâni bir anın içine, bir sene sığıyor bazen... O kadar anlatayım, anlayan anlar, bilen bilir... İnsan uykuya, şöyle bir başı bir düşer, bir kalkar; ondan sonra bir saat gördüğü rüyayı anlatır. Neden hızlı oluyor, bu neye benzer? Buradan iki saat konuşmayı banda alıyorsun, makineye takıyorsun, zızzt öteki banta geçiyor.

“—Ne çabuk geçti?”

“—Geçer.”

İşte bu aletlerde çabuk olduğu gibi, bu manevî alemde de zaman içinde zaman oluyor, zaman genişliyor, insan bir çok şeyleri müşahede

ediyor, kısa zamanın içine sığıyor. Anladınız mı? Böyle oluyor bu işler...

g. Mi'rac'da Görülenler

Çok şeyler gördü, sayfalarla, ciltlerle... Nereleri gördü kısaca sıralayalım: Bir kere yedi kat semâyı gördü, oradaki peygamberleri gördü; Âdem AS'ı, Yusuf AS'ı, İdris AS'ı, Dâvud AS'ı, Mûsâ AS'ı gördü. Mûsâ AS'la uzun boylu görüştü. İbrâhim AS'ı, İbrâhim AS'ın nasihatlerini, tavsiyelerini dinledi. Bunların hepsini geçti; Kürsî'yi gördü, Arş-ı A'zam'ı gördü, onların meleklerini gördü. O muazzam Arş-ı A'lâ'yı tutan dört tane meleği gördü.

Ondan sonra Allah-u Teâlâ Hazretleri ona cehennemdeki azab gören insanların azablarını gösterdi. Misal, bir tanesini söyleyeyim:

Cebrâil AS'la gidiyorken bakıyor ki, bir adam eline kocaman bir kaya alıyor, öteki adamın kafasına şiddetle vuruyor; kocaman bir kaya, zor kaldırdığı bir kayayı vuruyor. Adamın kafası parça parça oluyor, beyni, kemikleri dağılıyor. Ama tekrar kafası bir araya geliyor, toparlanıyor. Tekrar vuruyor, tekrar dağılıyor; tekrar vuruyor, tekrar dağılıyor; tekrar bir araya geliyor, tekrar dağılıyor... Soruyor:

“—Yâ Cebrâil bu ne haldir?”

Tabii hadis uzun ama ben kısaca, hülâsasını anlatıyorum size...

“—Bu adam müslümandı...”

Bakın bir, dikkat edin!

“—Bu adam müslümandı, kırılan bu kafasıyla namazın farz olduğunu biliyordu, ama namaz kılmıyordu. İşte bu melek bunun kafasına ondan vuruyor.”

Bak, azaba bak!..

“—Sen bu kafayla hem Allah’ın emirlerini bildin, hangi kafaya hizmet ettin de o emirleri tutmadın?” diye...

Peygamber Efendimiz bunları gördü. Kimisinin dilleri ateşten makaslarla kesiliyor, kimisinin tenasül uzuvlarından korkunç pis kokular çıkıyor; onlar zina eden insanlar, ötekiler gıybet eden insanlar... Cehennemde bunları gördü, cenneti gördü, kendisine verilen Kevser şarabının Kevser nehrini gördü.

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

(الكوثر:١)

(*Innâ a'taynâke'l-kevser.*) [Rasûlüm, kuşkusuz biz sana Kevser’i verdik.] (Kevser, 108/1) Onu gördü... Sidretü’l-Müntehâ’yı gördü, Tûba ağacını gördü...

Mekke’den Kudüs’e kadar Burak’la, seyahatin vasıtaları değişiyor; Kudüs’ten fezâya Mi’rac’la, asansör gibi, merdiven gibi, nurdan bir araçla çıktı. Uzaydan Sidretü’l-Müntehâ’ya kadar, cenneti, cehennemi, Levh-i Mahfûz’u, kalem-i ezeli, oradaki Beyt-i Ma’mur’u... vs. ziyaret etti. Cebrâil AS hepsini gösterdi, izahat verdi; bütün onları gördü... Yâni Rasûllullah Efendimiz, anlattığı, bildirdiği şeylerin hepsini

gözüyle gördü. Sidretü'l-Müntehâ'ya geldiler, Cebrâil AS durdu.

Peygamber Efendimiz dedi ki:

“—Yâ Cebrâil buyur, daha öteye gidelim, yolcu yol arkadaşını yarı yolda bırakır mı? Hadi gel, gidelim!”

Cebrâil AS dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah, benim takatim, benim hududum buraya kadar; ben buradan bir adım öteye gidersem, yanarım! Benim varlığım buradan ötesine uygun değil, buradan öteye tahammül edemem!” dedi.

Sidretü'l-Müntehâ'da Cebrâil AS kaldı. Kur'an-ı Kerim'de Sidretü'l-Müntehâ geçiyor, Kur'an-ı Kerim'de geçti mi, akan sular durur! Yâni, “Sahih rivâyet mi?” vs. demeğe hacet kalmaz, delil aramağa lüzum kalmaz. Sidretü'l-Müntehâ'ya geldi ne oldu?

Söyleşirken Cebrâil ile kelâm, Geldi Refref önüne, verdi selâm.

Cebrâil, “Ben gidemem daha öteye yâ Rasûlallah!” derken, *Refref* geldi, Peygamber Efendimiz'in önüne... “Böyle bir yeşil satır” diyorlar, bir melek diyorlar; nasıl bir mübarek varlıksa, çok güzel bir varlık... Refref geldi, selâm verdi:

“—*Es-selâmü aleyke yâ Rasûla'llah, yâ Cebrâil!*”

Nasıl geçti o konuşmaları, kim bilir orada neler oldu? Peygamber Efendimiz Refref'e bindi. Mi'rac'dan yukarı çıktıktan sonra öbür tarafları neyle dolaştı, asansörden indikten sonra nasıl

dolaştı? Cebrâil'in kanadında dolaştı, Mikâil'in kanadında oraları dolaştı, Sidretü'l-Müntehâ'ya kadar...

h. Huzur-u Rabbi'l-Alemîn'e Varış

Ondan sonra? Ondan sonra Refref'le gitmeğe başladı. Öyle yerlere geldi ki, ne mekân var, ne zaman var, hiç bir şeyin olmadığı... Tabii öyle, işte bak, fezayı ne güzel tarif ediyor Rasûlüllah Efendimiz!.. Ne kadar güzel söylüyor, ne kadar doğru söylüyor. Başka türlü söylese olmaz.

Bir fezâ oldu o demde rû nümâ,

Ne mekân var anda, ne arz u semâ.

Hiç bir şey olmayan değişik bir şey.

Kim ne hâlidir, ne mâli ol mahâl,

Akl u fikr etmez o hâli fehm ü hâl.

Keşke Süleyman Çelebi'nin sözlerini herkes tam anlasa: “O mekânlar ne boştur, ne de doludur...” *Hâli* boş demek, *mâli* dolu demek... “O mahalleri ne boş diyebilirim, ne dolu diyebilirim; akıl ve fikir bu işin sırrını anlayamaz, çözemez.” diyor. Aklın almayacağı şeyler...

Ref olup ol şâha yetmiş bin hicâb,

Nûr-u tevhid açtı vechinden nikâb.

İnsan bunu anladı mı, şimdi burada feryadların havaya çıkması lâzım! “Yâ Allah!.. Allah Allah!..” filân diye herkesin şaşırması lâzım!.. Millet anlayamadığı için susuyor. Ne diyor: “O Şah-ı rusûle perdeler kaldırılıp, tevhid nuru

cemâlini gösterdi.” diyor. Titrer, erir insan, mum gibi erir... Perdeler kalktı, yetmiş bin hicab kalktı. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yetmiş bin nurdan, yetmiş bin zulmetten perdeleri olduğu bildiriliyor; o perdeleri geçti.

Her birinden geçer iken ilerü, Emr olurdu: “Yâ Muhammed gel berü!”

“İlerü” diyorlar, Süleyman Çelebi zamanında telâffuzu böyle... Hani Karadenizliler, “Cel cel!” diyor. Süleyman Çelebi de, “İlerü, berü” diyor. Biz şimdi başka türlü söylüyoruz.

Her perdeyi geçtikçe Allah'tan davet oluyordu: “Daha yakın gel Rasûlüm, Habîbim daha yaklaş, daha yaklaş!” diyordu, Allah-u Teâlâ Hazretleri... Perdeler kalkıyordu, Rasûlüllah Efendimiz tevhid nurunu müşahede ediyordu.

Ne güzel anlatıyor değil mi? Süleyman Çelebi anlatıyor... Öyle bir anlatmış ki, Süleyman Çelebi'ye çok büyük mükâfatlar vermek lâzım! Aşk olsun, amma mübarek sanatkârmış... Anlatılamayacak şeyleri ne kadar güzel anlatıyor. Çok müthiş anlatıyor. Çok alim adammış, çok ârif adammış, çok zarif adammış. Allah şefaatine erdirsin, cennette buluştursun:

“—Yahu sen Süleyman Çelebi misin? Ver elini öpeyim, Allah be!.. Ayağını da öpeyim!”

“—Neden?”

“—Sen Rasûlüllah'a medihler yazdın, sen Rasûlüllah'ı seviyordun, sana kurban olayım!”

Şeş cihetten ol münezzeş Zü'l-Celâl, Bî-kem ü keyf ona gösterdi cemâl.

Târifin güzelliğine bak: “Altı yönden münezzehten olan Allah-u Teâlâ Hazretleri, niceliksiz, niteliksiz bir şekilde Rasûlüllah’a kendisini gösterdi.” Hadi bakalım, mekândan münezzehten, tarifsiz, keyfiyetsiz, kemiyetsiz... Tabii öyle olur. Neden? Çünkü:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

(الشورى: ١١)

(*Leyse kemislihi şey’ün*) [Onun benzeri hiçbir şey yoktur.] (Şûrâ, 42/11) Allah’a benzeyen bir şey bile yok ki, anlatılsın! Onun için, anlatılamaz.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ

(النحل: ٧٤)

(*Felâ tadribû li’llâhi’l-emsâl*) “Allah’ı anlatmak için misâller vermeye filân kalkışmayın!” (Nahl, 16/74) Neden? Onun gibisi yok ki, neyi misâl vereceksin? O işte, Allah...

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

(البقرة: ٢٥٥)

(*Allâhu lâ ilâhe illâ hüve’lhayyü’l-kayyûm*) [O öyle Allah’tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O Hay’dır, Kayyûm’dur.] (Bakara, 2/255)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

(طه:8)

(*Allàhu lâ ilâhe illâ hüve lehü'l-esmâü'l-hüsnâ*)
[O öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. En güzel isimler ona mahsustur.]
(Tâhâ, 20/8)

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ

(الحشر: ٢٣)

(*Huva'llâhü'llezî lâ ilâhe illâ hüvel'-melikü'l-kuddûsü'sselâmü'l-mü'minü'l-müheyminü'l-azîzü'l-cebbâru'l-mütekebbir*) [O öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir, selâmet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üstündür, istediğini zorla yaptıran, büyüklükte eşi olmayandır.] (Haşr, 59/23)

Her birini oku, anla, yut, hazmet, arif kul ol, cahil kalma! Rasûlullah Efendimiz cemâlullahı gördü, Allah'ın huzuruna vardı, sen de hiç olmazsa ma'rifetini anla, hiç olmazsa Allah bilgisini anla!

“—Ne demek Allah bilgisi, ma'rifetullah?.. Bu adam ârif adam ne demek?”

Allah bilgisine âşinâ, Allah gönlüne Allah bilgisini ihsân etmiş kimse demek.

Şimdi bunlar ne diyor?

“—*Oh, my God!.. Güris God*”

Gel buraya, bırakmam seni! *God* derken neyi kastediyorsun? Gel anlat bakalım, otur şuraya, ‘*My God*’ dedin, kimi kasedtin? Söyle bakalım; ‘*Güris God*’ derken neyi kasedtin? Anlat bakalım... Vah zavallı vah! Tüh be, yazılar olsun! Sen hiç bir şey anlamamışsın yâ, senin ma’rifetten hiç nasibin yok yâ!.. “*God God*” diyorsun da, ben benim Rabb’imi anlıyordum da neyse biraz zevk alıyordum. Hay Allah! Allah müstehakını versin, Allah hidayet versin... Böyle şey olur mu? *God* dediği; ellerinden, ayaklarından tahtaya çivilenmiş bir cesedi kastediyor.

Öyle şey olur mu, Hazret-i İsâ’dan önce insanlar yok muydu? Hazret-i İsâ’dan önceki insanların *God*’u kimdi, Rabb’i kimdi? Onu anlasana, “*Lâ ilâhe illa’llah*” desene, Rabbü’l-âlemîn’in anlasana!..

Onun için ma’rifeti bilmek lâzım!..

Âşîkâre gördü Rabbü’l-izzet’i Âhirette öyle görür ümmeti!..

Kısa, hülâsası bu... Peygamber Efendimiz Mi’rac’da Rabbini âşîkâre gördü. *Âşîkâre* ne demek? Ayan beyan demek. “—İyi görmüş de!..” Tamam sen de üzülme; mü’min olursak, cennete gidersek, Allah’ın sevdiği kul olursak, âhirette de biz öyle göreceğiz. Sahabe-i kiram sordular: Buhârî, Müslim, Ahmed ibn-i Hanbel ve Beyhakî Ebû Hüreyre RA’dan şöyle rivayet

أَنَّ النَّاسَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ نَرَى رَبَّنَا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ قَالَ هَلْ تُمَارُونَ فِي الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ
وَلَيْسَ دُونَهُ سَحَابٌ قَالُوا لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ فَهَلْ
تُمَارُونَ فِي الشَّمْسِ لَيْسَ دُونَهَا سَحَابٌ قَالُوا لَا
يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ فَإِنَّكُمْ تَرَوْنَهُ كَذَلِكَ

(بخ.م.حم.ق.عن أبي هريرة)

(*Inne'n-nâse kâlû*) İnsanlar Peygamber Efendimiz'e dediler ki: (*Yâ rasûla'llah, hel nerâ rabbenâ yevme'l-kıyâme?*) “Yâ Rasûlallah, biz kıyamet günü Rabbimiz'i görecek miyiz?”

(*Kâle: Hel tûmârûne fi'l-kameri leylete'l-bedri*) “Siz mehtabın görülmesinde hiç bir şekkiniz, tereddüdünüz, münâkaşanız var mı? Görebiliyor musunuz mehtabı yeryüzünde iken? (*Ve leyse dûnehû sehâb*) Önde bulut olmadığı zaman görmekte bir mânî oluyor mu? Gökyüzünde tepsî gibi bir mehtap var, siz de aşağıdasınız. Bulut da olmadıktan sonra, görmekte bir mânî

³ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.287, no:764; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.425, no:267; Ahmed ibn-i Hanbel *Müsned*, c.II, s.533, no:10919; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.450, no:7429; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.141, no:422; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.45, no:6689; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.422, no:8265; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.41, no:19679; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.504, no:11637; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.419, no:2801; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.453; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.186, no:3072; Ebû Hüreyre RA'dan.

var mı, tereddüt var mı?”

(Kâlû: Lâ, yâ rasûla'llah!) “Tamam, görürüz yâ Rasûllah! Görmemek bahis konusu olmaz, görürüz.”

(Kâle: Fehel tümârûne fi'ş-şemsi leyse dûnehâ sehâb?) “Önünde bulut olmadığı zaman, hava kapalı olmadığı zaman, güneşi görmekte bir tereddüdünüz, bir münakaşanız olur mu?”

(Kâlû: Lâ, yâ rasûla'llah!) “Hayır, olmaz. Görebiliriz, yâni hiç şekkimiz, tereddüdümüz olmaz.”

(Kâle: Feinne kûm teravnehû kezâlik.) “İşte böyle göreceksiniz Rabbinizi...” buyurdular.

O kadar âşikâr olarak siz de göreceksiniz. Aman imana sımsıkı sarılın! Bize para lâzım değil, bize mevki makam lâzım değil... Biz bu dünyada imtihan için geldik, bize îman lâzım, bize İslâm lâzım; aman İslâm'dan ayrılmayın! Aman marka, dolara aldanmayın, aman dünyaya kapılmayın! Fânî dünya, yalan dünya... Yunus Emre ne güzel söylemiş:

*Bilirim seni yalan dünyasın Evliyaları alan dünyasın
Kaçan kurtulmaz senin elinden Demir kafesler kıran dünyasın*

*Sevdiğim aldın, beni aldattın Dönüp gülerek bakan dünyasın
Süleyman tahtın sen viran kıldın Masumlar boynun büken dünyasın*

Hiç kimseye vefası yok bu dünyanın... Aklını başına topla, Allah'ın sevgili kulu olmağa bak! Mark ve dolar para etmez, mevki makam para etmez, —bir de lafı kendime döndüreyim—

profesörlük para etmez, müftülük para etmez, hocalık para etmez... Allah'ın sevgili kulu olacaksın. Allah'ın sevdiği kul olacaksın, Allah'ın emrini tutan kul olacaksın.

Sen hangi çocuğunu çok seviyorsun, hangi arkadaşını seviyorsun, hangi insanı seviyorsun? Bir insan nasıl sevilir, niçin sevilir, ne zaman kızılır, ne zaman sevilmez? Düşün, Rabb'ine kendini sevdirmeye çalış! Gerisi boş... Rabb'in seni sevmezse, cümle cihan halkı sana yardım edemez! Allah seni severse cümle cihan halkı sana zarar veremez! İbrâhim AS'a zarar veremedikleri gibi.

İbrâhim AS efe bir adamdı, mübarek bir adamdı. Peygamber Efendimiz İbrâhim AS'ı görmüş. İbrâhim AS çok güzel yüzlüydü, küçük çocukları etrafında toplamış, onları terbiye ediyordu. Genç yaşta çocuklar İbrâhim AS'a emanet edilmiş orda... Çok güzel yüzlüydü diyor.

İbrâhim AS puta tapmadı, Ay'a, Güneş'e tapmadı. Bâbillilerin tanrılarına, putlarına tapmadı. Ne yaptı?

“—Bunları yaratan alemlerin Rabbi var!” dedi, “Bunlara tapmayın!” dedi.

Bir de kızdı, erkekçe, mertçe söyledi. Bâbil kavminin hepsine: “—Ben sizin bu putlarınızı kıracağım!” dedi İbrâhim AS...

Sonra da bir merasim gününde hepsini kırdı, kırdı da, onu ateşte yakmak istediler. Ateşe attılar, ama yakamadılar. Neden? Allah bir kulu sevdi de korudu mu, cümle cihan halkı ona

zarar veremez! Onun için, Allah'ın sevgili kulu olmağa çalışmak lâzım!

i. Dünya Malı ve Cömertlik

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Mühim olan Allah'ın sevdiği kulu olmaktır, hepsi boştur. İnsan sonunda her şeyin boş olduğunu anlıyor. Peygamber SAS'in bir hadis-i şerifi var, diyor ki:

“—Siz hepiniz başkasının malını seversiniz, hanginiz var içinizde başkasının malını sevmeyip de kendi malını seven, hanginiz kendi malını seviyor?”

Peygamber Efendimiz nükteli konuştu, ince bir şey söyledi diye anlayamıyorlar:

“—Yâ Rasûlallah, herkes malını sever. Baksana, vermiyor; istiyorsun, istiyorsun vermiyor.”

El böyle açılmıyor, istersen uğraş, pehlivanlar gelsin açamıyor bunu; vermiyor. Malı çok seviyor, sımsıkı sarılmış, bırakmam diyor. Herkes malını seviyor.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Harcamayıp, harcamayıp, biriktirip, biriktirip de gittiğin mal kimin? Mirasçının!”

Sen kimin malını seviyormuşsun, koruyormuşsun, bekçilik yapıyormuşsun? Veresenin malını bekliyormuşsun. Yemedin, içmedin, rahat etmedin, harcamadın, hayra sarf etmedin, cihada vermedin; mirasçılar bak şimdi nasıl yiyorlar, çatır çutur...

“—Amma bol harcıyorlar. Ben bu kadar para

harcamazdım yâ... Hiii ben bu paraları nasıl kazandım, alnımın teri buralardan böyle damlayarak şapır şapır aşağı döküldü. Bunlar böyle harcanır mı?..”

Harcanır. Kolay gelen kolay harcanır. Sen Allah yoluna harcamadın, başkasının malını seviyorsun.

İnsanın kendi malı hangisidir, muhterem kardeşlerim? Allah yoluna verdi mi kendi malı olur. Allah'ın sevdiği yola verdi mi, kendi malı olur. Nerden belli?.. Peygamber Efendimiz bir gün kurban kestirdi, dedi ki:

“—Ben camiye gidiyorum, kurbanı dağıtın!”

Evdekilere talimat verdi, emir buyurdu, camiye gitti. Kurbanı kestiler. Çok dikkat edin, çok hoşuma gidiyor, zihnimde iyice kaldı. Peygamber Efendimiz gelince sordu:

“—Ne yaptınız kurbanı, kesilen hayvanı, kuzuyu?..”

Diyorlar ki:

“—Yâ Rasûlallah hepsini, emriniz üzere dağıttık, kolunu dağıttık, budunu dağıttık, kaburgasını dağıttık, yüreğini dağıttık, kuyruğunu dağıttık; sadece bize bir kolu kaldı.”

Efendimiz kol etini severdi, budu değil de ön kolu severdi. Ön kolu biraz yağsız oluyor galiba, kasaplar bilir, hepiniz bilirsiniz. Lezzetli oldu mu herkes nasıl bilir? İyi baklavanın nerde olduğunu, herkes gözü kapalı gider alimallah, iyi eti de bilir...

“—Ön kolu kaldı sadece; hepsi gitti, bir ön kolu

bizim oldu” deyince; Efendimiz de:

“—Demek ki, ön kolu hariç hepsi bizim oldu.” dedi.

Neden? Dağıttı sadaka verdi hayır verdi, sevap yazıldı âhirette gitti, onun oldu. Yedi, yediği dünyada kalacak. İşte bunu anlamıyoruz.

Peygamber Efendimiz’i Allah neden sevdi, İbrâhim AS’ı Allah neden sevdi? İbrâhim AS’ı Allah neden halîlullah seçti? *Halîl*, samîmî dost... Çünkü çok cömertti. Peygamber Efendimiz de çok cömertti. Cömert olacaksınız!

Cömertliğin üç çeşidi var, üç tabaka, birisinden birisi sana yarar, mutlaka yarar:

1. Mal cömertliği. Paran varsa Allah yolunda harca, hayır yap, cami yaptır, çeşme yaptır, fakir talebelere ver, dullara ver, hastalara ver, hastahane yaptır, bir şeylere harca işte, böyle sevaplı şeyi ara, bul, yap. Mal cömertliği...

2. Ten cömertliği, vücut cömertliği. Bu ne demek? Etini kesip, budunu kesip, ciğerini böbreğini satmak mı? Hayır... Ten cömertliği ne demek? Hizmet demek. Vücüduyla koşturacak hizmetine...

“—Camiye hizmet mi lâzım, badana mı lâzım? Tamam ben yaparım? Ver bakalım kovayı, fırçayı getir!”

Tamam, işte bak cami tertemiz oldu, bahar temizliği el-hamdü lillah... Ne yaptı bu adam? Hizmet verdi. İşte bu ten cömertliği...

“—Falanca kimse hastaymış!”

“—Ee, vay hasta mı yâ?”

“—Ben onu geçen gün gördüm, zavallı hastalanmış, şekeri artmış, hastahaneye düşmüş de, evde hanımı var...”

“—Öyle mi?!”

Hemen kapıyı çalıyor:

“—Hacı abla hastalanmış hoca ağabeyimiz, bir ihtiyacın var mı? Söyle, çarşıdan, pazardan alayım, geleyim!..”

“—Yok, teşekkür ederim, Allah razı olsun...”

—Vardır, vardır...

Hemen gidiyorsun, bakkaldan, bilmem nerden, şurdan burdan malzemeleri dolduruyorsun... Adam yok evde, hacı teyze mi gitsin alış-veriş yapsın? Hemen götürüyorsun, veriyorsun... Nedir bu? Hizmet, ten cömertliği. Mal cömertliği, para vermek; ten cömertliği, hizmet etmek... Allah’a hizmet etmek, camiye hizmet etmek, Kur’an’a hizmet etmek, bir müslüman garibana hizmet etmek... Hepsi makbul...

3. Bir de can cömertliği var. Can cömertliği, canını vermek. Bir gül bahçesine girercesine kara toprağa girmeğe can atmak, kalkıp gitmek, “*Allahu ekber... Allahu Ekber... Allah... Allah...*” diye diye cihad etmek, canını vermek, şehid olmak... Geldi birisi dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah, ben ayyaş bir adamım, içerim ben. Şimdi harb oluyor, şimdi müslüman olsam, sana inansam bağlansam, şu savaşa girsem, ölsem cennete girer miyim?”

Peygamber Efendimiz:

“–Girersin!” dedi.

“–İçkiciydim, namaz da kılmadım, yâni bir hayrım, hasenâtım da olmadı...”

“–Girersin!” dedi.

Neden?.. İnsan: “*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llah*” dedi mi, bütün günahlarının hepsi cıztt silinir. Gelsin bir Alman: “*Eşhedü en lâ iâhe illa’llah*” dese, bütün eski küfrü, inkârı, zinası, içkisi hepsi silinir muhterem kardeşlerim!.. Neden? İslâm, kendisinden önceki, İslâm’dan önceki bütün hayatını, rezaletini siler, ondan...

“–Cennete girersin!” dedi

Ne olacak? Cennete girecek, namaz kılacak vakit yok.

“–‘*Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh.*’ Uzat elini bey’at edeyim yâ Rasûlallah!” dedi.

Pamuk gibi sıcacık, mübarek elini tuttu Peygamber Efendimiz’in, beyat etti ona:

“–Tâbiyim sana yâ Rasûlallah, emrindeyim, inandım sana, mü’minim, müslümanım, bağlandım sana” dedi.

Ondan sonra neşeli, müslüman olduğundan keyifli. “Şurada birazcık karnımı doyurayım da, düşmanla iyi çarpışayım!” dedi. Oturdu torbasından hurmaları çıkarttı. Bir iki tane atıştırırken:

“–Allah, Allah! Yâ, orada cennet duruyor, ben burada hurma yiyorum! Cennete girmekte

gecikirim.” dedi, hurmayı savurdu kenara attı. “Yâ Allah!” dedi, girdi cihada... Çarpıştı, şehid oldu, cennetlik oldu.

Bu ne?.. Can cömertliği... Canını veriyor, başkası veremez, mü'min verir. Canını mü'min insan verir, mü'minler verir. Ecdadımız verdi, nur içinde yatsınlar. Şehidlerin şefaathakki var, Allah şefaathakki erdirsin. Allah için şehid oldular.

Bizim aileden kaç tane?.. Dedem gitmiş, amcam gitmiş, dayım gitmiş, akrabamız gitmiş; Çanakkale'ye yakınız ya biz... Ooo, kaç tane şehid var, şehid torunuyuz. Onların hürmetine memleketin istiklâli kurtuldu.

İnsan ne olacak?.. Allah'ın sevdiği bir şeyleri bulacak, onları yapacak. Allah'ın rızasını kazanacak. Şu kâinatın Rabbi'nin, mülkün sahibinin, kudret-i külliye sahibi Yaradanının varlığını, birliğini bilecek; “Yâ Rabbî, eski hayatım sana mâlum, ben pişmanım. Amma bu Mi'rac Gecesi'nde gönlüm yumuşadı, yâ Rabbî bundan sonra sana iyi kulluk etmek istiyorum, ne emredersen yapacağım!” diyecek. İnsan Allah'ın rızasını arayacak...

Bizim bu dünyadaki amacımız nedir? Amaç, gâye nedir:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*İlâhi ente maksûdî, ve rıdâke matlûbî*) “Yâ Rabbî, gâyem, amacım sensin; ben senin rızanı kazanmak istiyorum yâ Rabbi! Onun bunun

iltifatı, alkışı bana lâzım değil; parası, pulu bana lâzım değil; sevmesi, beğenmesi bana lâzım değil...”

Birçok hatalı işi neden yapıyoruz? Bakıyorum adam fıkra anlatıyor, tüylerim diken diken oluyor. Öyle fıkralar anlatıyor ki, –müstehcen değil, müstehcenler ayrı– ben korkuyorum, tüylerim diken diken oluyor; “Ne yapıyorsun yâhu?” diyorum. Meselâ fıkra: Adam cennete girmiş de... Eee?!. Bakmış cennette softalar varmış. Uzun sakallı, bilmem ne... Beğenmemiş orayı da: “Ulan bizim arkadaşların hiç birisi burada yok!” demiş. Ondan sonra bir dilekçe vermiş de, yâni:

“–Ben buraya yanlışlıkla girdim, ben cennetlik insan değilim, beni cehenneme sevk edin!” demiş.

Dilekçesi kabul olmuş da, cehenneme gitmiş de, kapıdan girer girmez kafasına bir tokmak vurmuş zebânîler, kafası parçalanmış.

“–Yâhu niye vuruyorsunuz? Ben böyle cennetten baktığım

zaman burada böyle bir şeyler görüyordum.”

“–O bizim propaganda servisimiz.” demiş de filân... Kih kih kih, kah kah kah... Yâ sen neyle alay ediyorsun, sen neyi anlatıyorsun, delirdin mi? Din oyuna gelir mi? Cennetle, cehennemle dalga geçilir mi?.. “Cennet senin olsun, ben cenneti istemem!” bilmem böyle ne laflar, insan neler duyuyor, Allah saklasın, Allah akıl fikir versin... Ne yapacağız?

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*Ilâhi ente maksûdî, ve rıdâke matlûbî*)
Amacımız Allah'ın rızasını kazanmak; Allah'ın rızasını kazanmak için neler yapmak gerekiyorsa yapacağız. Bakın İslâm'ın güzelliklerinden, Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:⁴

دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ وَ دِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مِسْكِينٍ وَ دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ أَعْظَمَهَا أَجْرًا الَّذِي أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ

(م. حم. عن أبي هريرة)

(*Dînârun enfaktehû fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda harcadığın para... Bir Allah yolunda harcanan para; cihada, hacca, umreye harcanan para; (ve *dînârun enfaktehû fî rakabetin*) köle azad etmek için, yardım olsun diye, bir müslüman esir kölelikten kurtulsun diye harcadığın para; (ve *dînârun tesaddakat bihî alâ miskîn*) sadaka olarak fakire fukaraya verdiği para; (ve *dînârun enfaktehû alâ ehlik*) ve ailene harcadığın para...”

Bunların sevabı en fazla olanı hangisi bilin

⁴ Müslim, *Sahîh*, c.V, s.160, no:1661; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.473, no:10123; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.204; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.277, no:44444; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.491, no:12390.

bakalım? Allah yolunda harcanan, hacca umreye cihada harcanan; kölelikten kurtarmak için, insanlar kurtulsun diye harcanan, fakirler doysun, yesin içsin diye harcanan; ailesine harcanan dört paradan en hayırlısı hangisidir?

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(A'zamühâ ecran ellezî enfaktehû alâ ehlik)
“En sevaplısı ailene harcadığıdır.”

Bak İslâm aile muhabbetine ne kadar önem veriyor. Evine file götürüyorsun ya, hanımına ço-luğuna çocuğuna yiyecek, içecek götürüyorsun ya, en sevaplı harcama o... Bak İslâm ne kadar güzel bir din! Hepsi güzel de, ama aile muhabbetine ne kadar önem veriyor. İşte Allah'ın rı-zasını kazanmanın çaresine bakacaksın!

j. En Faziletli İbadet: Zikrullah

En sevaplı işlerden birisi hangisidir? En sevaplı işlerden birisi zikrullahtır. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—En faziletli ibadet zikrullahtır.” Diyorlar ki:

“—Cihaddan da mı daha faziletli?”

“—Evet, kılıcını alsan, düşmana saldırsan, onlara kılıç vursan, onlar da sana kılıç vursa, kılıcın kırılrsa, hayvanın yaralansa bile, zikrullah daha üstündür.” diyor.

Sevaplı ibadetlerden birisi...

“—Aman hocam, bu zikrullah hangi pazarda satılırsa biz de alalım. Bak çok sevaplıymış. Bunu biz de yapalım, bu zikrullah nasıl yapılır?”

Kolay Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. Bak

bu Ümm-ü Hânî Hazretleri halası ya, evine gittiği... Ona bir hadis-i şerifte diyor ki:

“—Günde yüz defa “*Lâ ilâhe illa'llah*” de, çok sevabı var. Bundan büyük sevap olamaz, ancak birisi daha çok yaparsa alabilir.” diyor.

Al, işte yüz tane “*Lâ ilâhe illa'llah*” de... Ne olur yâni, bir yerinden bir şey mi eksilir, zaman mı çok geçer? Hayır, zaman bakımından kısa, söylemek bakımından kolay.

“—Yâ, ben bunu otobüste bile yaparım. Bir istasyondan öteki istasyona gidinceye kadar cebimde yüz defa tesbihi bir çevirdim mi, yüz defa “*Lâ ilâhe illallah*” derim.”

İşte bak kolay, sevabı en çok, mizanda en ağır geliyor ve en şerefli... Şerefi nereden? Bir kul Allah'ı zikrederse, Allah da kulu zikrediyor.

“—Hocam öyle şey olur mu, bunu ilk defa duydum?”

O zaman ben de sana ayet okuyayım; *bi'smi'llâhi'r-rahmani'rrahîm*:

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ

(البقرة: ١٥٢)

(*Fezkürûnî ezkürküm, veşkürûlî ve lâ tekfürûn*)

“Ey kulların, siz beni zikredin, ben de sizi o zaman zikrederim; siz bana şükredin, küfran-ı nimette bulunmayın!” (Bakara, 2/152) buyruyor.

“—Kul Allah'ı yalnız zikrederse, Allah da kendisi zikreder. Kul Allah'ı toplulukta zikrederse,

Allah da daha hayırlı bir toplulukta zikreder. Kul Allah'a bir karış giderse, Allah kula bir arşın gelir. Kul Allah'a yürüyerek giderse, Allah kuluna koşarak gelir.” diyor Peygamber Efendimiz.

Bunlar nedir? Bir şeyi anlatmak için söyleniyor; yâni senden küçücük bir gayret olursa, Allah'tan çok büyük lütuf var demek.

Allah seni zikredecek. Düşünebiliyor musun? Gökte meleklerle diyecek ki:

“—Wuppertal şehrinde bir kul var, adı şudur, budur, bilmem nedir.”

Allahu ekber, ne kadar güzel bir şey!

Bak, Allah demek, kolay bir ibadet... Peygamber Efendimiz

diyor ki:

“—Ben bile günde yüz defa “*Estağfiru'llah*” derim, siz de deyin!” diyor.

O Peygamberken “*Estağfiru'llah*” diyor. *Estağfiru'llah* ne demek? “Affet beni Allah'ım, affını mağfiretini istiyorum!” demek... E deyiver mübarek, ne olur yâni? Yüz defa “*Estağfiru'llah*” deyiver... Efendimiz tavsiye ediyor, sizden istiyor. Neden istiyor? Sevap kazanasınız, bağışlanasınız diye... İstiğfar varken kulda günah kalmaz, çünkü Allah affeder. Allah *Gaffâru'z-zünûb*'dur, gece gündüz affediyor.

Estağfiru'llah deyiver. Hatanı düşün, anla, af dile! “Affedersiniz!” demeyi biliyorsun, “Özür dilerim!” demeyi biliyorsun, “*Estağfiru'llah*”

demeyi de öğren! “Yâ Rabbî, ben sana güzel kulluk yapamıyorum, çok istiyorum ama hep hata ediyorum!” de...

Hepimiz öyleyiz. İyi kulluk yapmak istiyoruz, her seferinde binbir türlü hata, her gün sabahtan akşama kadar hata ediyoruz. Konuşmamız sert oluyor, birisinin kalbini incitiyoruz, hanımın kalbini kırıyoruz, şöyle yapıyoruz, böyle yapıyoruz... Bize yüz tane ne, binlerce “*Estağfiru’llah*” dememiz lâzım. Her hatamıza bir “*Estağfiru’llah*” demek gerekirse, binlerce *Estağfiru’llah* dememiz lâzım!

Yüz “*Estağfiru’llah*” deyiver mübarek, Mi’rac Gecesi’nden hatıra kalsın! Ümm-ü Hânî Validemiz’den hatıra kalsın; yüz tane de “*Lâ ilâhe illa’llah*” deyiver, ne olur yâni? Sonra yüz defa da salevat getiriver!

“—E o da nerden çıktı hocam? Sen şimdi yavaş yavaş bizi derviş yapacaksın, planlı programlı ilerliyorsun, gizliden gizliye, siperden başını çıkartmadan...”

Bak, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
أَمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

(الحزاب: ٥٦)

(*Inna’llàhe ve melâiketehû yusallûne ale’n-nebiy*) “Allah da, melekleri de Rasûlüllah’a salât ediyorlar. (*Yâ eyyühe’llezîne âmenû*) Ey iman edenler, (*sallû aleyhi ve sellimû teslîmâ*)

siz de ona salât ü selâm getirin!” (Ahzab, 33/57)

*Allaaahümme salli alâââ seyyidinâââ...
Muhammedinin nebiyyil-ümmyyi ve alâââ...
Âlihîî ve sahbihîî ve sellim.* (2 defa)

*Allaaahümme salli alâââ seyyidinâââ...
muhammedini'llezî câe bi'l-hakkı'l-mübîn...
Ve erseltehû rahmeten li'l-âlemîn.*

Ne dedik? (*Erseltehû rahmeten li'l-âlemîn*) “O peygambere salât-ü selâm olsun ki yâ Rabbî, sen onu âlemlere rahmet olarak indirdin.” (*Câe bi'l-hakkı*) ne demek; hakkı getirdi, hakîkati getirdi demek... Ap âşikâre hakikatleri getirdi bize; Allah râzı olsun, Allah şefaatine erdirsin... O bize bu hadis-i şerifleriyle dini öğretmeseydi ne kadar cahil kalırdık. “Hakîkati bize getirdi, sen onu âlemlere rahmet olarak indirdin, ona salât ü selâm olsun...”

Yüz defa deyiver! Peygamber Efendimiz'in, “Yüz defa salât ü selâm getirin!” diye tavsiyesi var. Bir insan Peygamber Efendimiz'e bir salât ü selâm getirirse, Allah ona on salât eder. On salevât getirirse, yüz nimete mazhar olur, mükâfata mazhar olur; otuzu bu dünyaya, yetmiş ahirete aittir.

k. Hans'ın Peygamberimiz'e Selâmı

Bir şey anlatacağım size, hep anlatıyorum, bayatlamayan bir hikâye anlatacağım size, duymadıysanız duyun: Almanya'daki bir kardeşimiz anlattı bana, belki içinizden birisidir, ben kim olduğunu unuttum. "Hocam o bendim!" derse, ben de adını sanını kaydederim, bundan sonra adını unutmam.

Buradan birisi, çalıştığı fabrikaya dilekçe vermiş. Çalışkan bir eleman, iyi bir eleman fabrika müdür seviyor demiş ki:

"—Müdür bey, şu ayın şu gününden şu ayın şu gününe kadar

izin istiyorum!" Patron demiş ki:

"—Olmaz, ben sana o zaman izin veremem!"

"—Hayır, bu vakitte gideceğim."

"—E, vermiyorum izin..."

"—Vermezsen yine gideceğim."

"—İşinden olursun, işsiz kalırsın!"

"—Kalayım..." demiş.

"—Yâhu, mahrum olursun haklarından!

"—Olayım..."

"—Niye bu kadar inad ediyorsun?"

"—Hac var, bizim Mekke'ye gitmemiz lâzım, hac yapmamız lâzım!" demiş.

"—Hâ, o zaman iş değiştı. Tamam, ibadetse müsaade ediyorum." demiş.

Bizim Türkiye'dekiler gibi inatçı değil.

Türkiye'dekiler: "Seni gerici seni!" derler, Atatürk'ten, bilmem nereden bir sürü arka çıkartmaya çalışırlar kendilerine... Ne baş örttürürler, ne sakal bıraktırırlar, ne hacca gönderirler. Bazı firmalar var Türkiye'de:

"—Cumaya gideceksen benim firmama girme!" diyor.

Adını söylemiyorum, aslında söylemek lâzım, yıkılsın diye söylemek lâzım ama...

"—Hocam, 'Cumaya gideceksen benim firmama girme!' diyor."

Ben de girme dedim. Allah'ın işi mi kalmadı yâ! Allah rızkı nasıl olsa verecek.

Örümcek metruk bir evin bodrumuna ağ kuruyor. Allah ona rızkını gönderiyor, pırr pırr takılıyor. Rızkına Allah kanat veriyor, uçarak geliyor. Ağına sinek takılıyor bodrumda... Hiç de böyle işlek bir yer değil, iyi dükkan açılacak bir yer değil. Ama ağını oraya kuruyor örümcek, Allah da onun rızkına kanadı veriyor, oraya takılıyor. O da onu yiyor, oturduğu yerden... Alem sabahleyin çalışmaya, rızık aramaya gidiyor; bu evinde dururken rızkı kanatlanmış, geliyor.

Gelir. Çocuk çalışmasını bilir mi? Bilmez. Ama nasıl doyuyor karnı, Allah nasıl doyurtturuyor? Anası babası bahane, ama süt ağzına geliyor, karnı doyuruyor. Allah herkesin rızkını veriyor.

Bu patron demiş ki:

"—İbadetse, o zaman müsaade ederim, tamam, ayarlarız; git! Ben seni seviyorum." demiş.

Bu da hazırlanmış, ihramları hazırlamış, valizleri hazırlamış. Hangi firmayla anlaşmışsa anlaşmış. Ondan sonra patronun yanına gitmiş:

“—Tamam ben tatile çıkıyorum, hacca gidiyorum.” demiş.

“—Peki, güle güle git!” filân demiş o da...

En son cümlesi mühim, giderken, kapıdan çıkarken:

“—Ha, dur, Muhammed’e benden selâm söyle!” demiş.

Allahu ekber! Alman’a bak yâ, vay be ne açığözler var dünyada! Alman patron:

“—Muhammed’e benden selâm söyle!” demiş.

Adamın ismi de Hans’mış. Zaten hep Almanlar Hans’tır, bizim askerlerin Mehmetçik olduğu gibi... Ama bunun adı hakîkaten Hans’mış.

“—Muhammed’e selâm söyle!” demiş.

“Gittim hocam, haccettim, tavaf yaptım vs. Medine-i Münevvere’ye geldim, Peygamber Efendimiz’in mescidine girdim, sıkışık, izdiham... Peygamber Efendimizin türbesinin karşısında, arkada durdum, gözüm kapalı...”

“—*Es-salâtü ve’s-selâmü aleyke yâ Rasûla’llah!*”

Salât ü selâm, gözyaşları şaldır şuldur aşağı doğru... Aklına gelmiş, demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah, bilmiyorum söylemek doğru mu, yanlış mı ama, Almanya’dan ben ayrılırken, bizim patron Hans size selâm söyledi.” demiş, gözü kapalı...

Ondan sonra Türkiye'ye gelmiş, orada benimle konuştu. Dedi ki:

“—Hocam, daha Almanya'ya gitmeden, Hans'ın müslüman olduğu haberi geldi.” dedi.

Neden muhterem kardeşlerim? Peygamber Efendimiz'e selâm söylediği için... Peygamber Efendimiz'e, Muhammed'e selâm söyledi.

I. Zikir İmanı Korur

Bu Muhammed-i Mustafâ'ya yüz tane salât ü selâm söylemek istemez misin?.. Senin üstüne fazla mı yük yüklüyorum yâni, çok mu ağır gelir? Yüz defa salât ü selâm getir! İstedığın zamanda yap!.. İster yolda yap, ister takside yap, ister işyerinde kaytar, arada yap, ister öğle tatilinde yap, ister gece yap... Yüz tane salât ü selâm getir Peygamber Efendimiz'e!..

—Daha var mı?..

Var... Ondan sonra da çok çok Allah de!.. “Allah... Allah... Allah...” Diyebildiğin kadar Allah de!.. Neden?..

Bir kez Allah dise, aşk ile lisân, Dökülür cümle günah mist-i hazân!

Sapır sapır günahlar dökülür. “Allah... Allah...” de! Bazan şaşırduğumuz zaman, hayret ettiğimiz zaman Allah Allah diyoruz; öyle değil... Ne yapacaksın? Aşk ile Allah Allah diyeceksin.

Sonra yüz defa da *Kulhüva'llàhu ehad* oku... En uzun bu, çok uzun sûre, nah bu kadar uzun sûre... (!) Ne kadar uzun?

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

(الْاٰخِلَاصُ: ٤-١)

(*Kul huva'llàhu ehad. Allàhus-samed. Lem yelid. Ve lem yûled. Ve lem yekün lehû küfüven ehad.*) (İhlâs, 112/1-4)

Amma uzunmuş ha, ne kadar uzun sûre... (!) Kur'an'ın en kısa sûresi... Yüz defa da onu da oku! Neden? Onu da tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz'den beş tane tavsiye söyledim size: Yüz *Estağfiru'llah*, yüz *Lâ ilâhe illa'llah*, diyebildiğin kadar *Allah Allah*, yüz defa *salevât-ı şerife*, yüz *Kul huva'llàhu ehad*....

Bende söylemesi, sizden işlemesi; sevaplar müşterek... Ben sizin sevaplardan almayacağım, ben sizin sevabınızı bölmeyeceğim. Allah-u Teâlâ Hazretleri bir insan iyi bir şey yaptı mı, ona sevabını tam veriyor. Allah'ın hazinesi sonsuz...

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

(الزُّمَر: ٦٣)

(*Lehû mekàlidü's-semâvâti ve'l-ard*) [Göklerin ve yerin anahtarları, mutlak hükümranlığı onundur.] (Zümer, 39/63)

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

(الحديد:ه)

(*Lehû mülkü's-semâvâti vel-ard*) [Göklerin ve yerin mülkü onundur.] (Hadîd. 57/5)

وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

(المنافقون:ص)

(*Ve li'llâhi hazâinü's-semâvâti ve'l-ard*)
“Yerlerin göklerin hazineleri Allah'ın...”
(Münâfikùn, 63/7)

Senin sevabını kesmiyor Allah, sana sevabı tam veriyor, seninkinin bir mislini de benim deftere yazıyor. Neden:⁵

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.274, no:22414; Taberânî, *Mu'cemü'lKebîr*, c.XVII, s.226, no:628; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.85, no:86; İbn-i Hibbân, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.IV, s.217; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.383; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.342; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.478, no:7400; Ebû Mes'ud el-Ensârî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.41, no:2670; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.275, no:4296, İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Kadâi'l-Havâic*, c.I, s.39, no:27; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.357, no:23077; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.298; Süleyman ibn-i Büreyde babasından. Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.116, no:7657; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.90; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.34, no:2384; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.IV, s.351, no:1031; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.306, no:1317; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.150, no:1742; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.266; İbn-i Hibbân, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.555; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.233, no:3121; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ

حم. طب. خط. عد. عن أبي مسعود الأنصاري؛ ت. ع. وابن أبي الدنيا عن أنس؛ حم. عد. عن (سليمان بن بريدة عن أبيه؛ هب. عد. عن ابن عباس)

(*Ed-dâllü ale'l-hayri kefâilihî*) “Bir hayra delâlet eden, o hayrı işleyen gibi sevap alır” da ondan.. Sen “*Estağfiru’llah*” diyeceksin, “*Lâ ilâhe illa’llah*” diyeceksin, salât ü selâm getireceksin, *Kul huva’llahu ehad* okuyacaksın; hepsi sevap, sevabını kazanacaksın.

“—*Estağfiru’llah* demenin sevabı ne hocam?” *Estağfiru’llah* deyince Allah affediyor, *Estağfiru’llah* deyince günah kalmıyor da ondan.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

لَا كَبِيرَةَ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ وَلَا صَغِيرَةَ مَعَ الْإِضْرَارِ

(الدليلى عن ابن عباس)

(*Lâ kebîrete mea'l-istiğfar*) “Tevbe ve istiğfarla büyük günah kalmaz. Ne güzel, günahlar affolsun diye *Estağfiru’llah* diyorsun. (*Ve lâ*

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.418; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXVIII, s.193; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.233, no:3121; Hz. Aişe RA’dan. RE, 207/5.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.359, no:16052-16055; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.399, no:1282; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.493, no:12394.

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.199, no:7994; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.456, no:7268; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.44, no:853; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.218, no:10238; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2072, no:3071; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.452, no:17251.

sağîrate mea'l-îsrâr) “İsrarla işlendiği zaman, günahın küçüklüğü kalmaz.” Çünkü toplanıyor büyük oluyor. O zaman insanın başına dert açar. Bu günahları işleyen kişi, müslüman da olsa, Allah’ın kahrına cezasına uğrar.

“—*Lâ ilâhe illa'llah* niye deniliyor hocam?”
Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:⁷

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا دَخَلَ الْجَنَّةَ

(حب. عن جابر؛ حب. ط. حل. عن أبي ذر؛ ك. عن أبي طلحة؛ طب. ع. حل. عن معاذ)

(*Men kâle lâ ilâhe illa'llahu muhlisan, dehale'l-cenneh.*) “İhlâsla kim *Lâ ilâhe illallah* derse, cennete girer.”

Demin heveslenmedik mi, yüreğimiz ağzımıza gelmedi mi? Hepimiz cennete girelim,

⁷ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.279, no:7638; Ebû Talha el-Ensârî RA’dan.

Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.60, no:444; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.172; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA’dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.313, no:790; Taberânî, *Dua*, c.I, s.434, no:1477; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LXVI, s.290; Ebû Şeybe el-Ensârî RA’dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.48, no:6348; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.328, no:2124; Seleme ibn-i Nuaym el-Eşcaî RA’dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.205, no:2932; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.214, no:2113; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.447, no:1929; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.68, no:1622; Ebü'd-Derdâ RA’dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.34, no:3941; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.174; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.,397; Ebû Hüreyre RA’dan.

Mizzî, *el-Fevâid*, c.I, s.191, no:445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXXVI, s.436; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Rasûlullah Efendimiz Mi'rac'da gördüğü gibi, biz de gözlerimizle görelim diye istemedik mi? İhlâsla kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse, cennete girer.

“—Hocam, bir şey soracağım: Bir insan “*Lâ ilâhe illa'llah*” dedi, namaz kıldı... Sonradan, bazılarının Mi'rac oldu mu olmadı mı diye tereddüt ettiği gibi irtidat etti. O zaman eski dedikleri ne oluyor?”

Eski dedikleri güme gidiyor. Müslüman olmak eski kâfirlik suçlarını, günahlarını sildiği gibi; bir insan da müslümanken kâfir olursa, bütün amelleri *hebâen mensûrâ* olur, toz olur, güme gider. Kâfir oldu ya...

“—Hocam o hacca da gitmişti, iki defa, beş defa... Sonra sapıtı, dinden imandan çıktı, içki, kumar bilmem ne derken inkâr etti, öyle öldü.”

Bak, öyle ölebiliyor bazı insanlar... Edebiyat tarihi kitabında okudum, *Tezkire-i Latîfî* diye bir kitap var, orda okudum: Şairin birisi ayyaşmış, içiyormuş; Osmanlılar zamanında... Bahar geldi mi, çayırlar, çimenler yeşillendi mi, bülbüller ötmeğe başladı mı, kelebekler uçuşmağa başladı mı...

*Eski nesîm-i nevbahar, açıldı güller subh-dem,
Açsın bizim de gönlümüz, sâkî meded sun câm-ı
cem!*

“İlkbahar rüzgârları esti, kış gitti, ilkbahar geldi. Sabahleyin güller açıldı. Oh şu kırmızı gül, şu sarı gül, şu sarmaşık gül, yukarıya kadar tırmanmış, aman ne güzel kokuyor. Açsın bizim

de gönlümüz, biz de neşelenelim, gamımız kederimiz gitsin, bizim de gönlümüz açılsın! Ey meyhaneci, ey içkiyi sunan, şu Cemşid'in kadehinden bize de sun, o şarap kadehini bize de sun, biz de içelim!”

Yâ, böyle içiyormuş. Var ya Osmanlı şairlerinden gazeller...

Gâh şarkı okuyup, gâh gazelhân olalım, Gidelim servi revânım yürü Sa'dâbâd'e...

diyenler var ya... Hani zevk ü sefâlar, şarkılar, türküler, çengiler, eğlenceler oluyor ya...

Şairin birisini yakalamışlar, demişler ki:

“—Etme eyleme, ahiret var, din var iman var, tevbe et, bırak!.. Tamam, aferin, tevbe etmiş:

“—Tevbe yâ Rabbi, içki içmeyeceğim, namaza başlayacağım!” filân demiş.

Amma arkadaşları yine ayartmışlar, yine içirmişler... Bunlar hep oluyor hayatta, hep oluyor, hem de tekrar tekrar oluyor. Hem de herkesi şeytan böyle kandırıyor. Bayat bir oyun, herkesi kandırıyor. Arkadaşları yine ayartmışlar, yine içirtmişler. Sonra bir şiir yazmış, tüylerim diken diken oldu okuduğum zaman... “Bundan sonra, artık bir daha tevbe etmeyi hiç düşünmüyorum, tevbeye tevbe olsun!” diyor, şiir böyle... Tevbe etmeyeceğim diye kendi kendine karar veriyor:

Tevbe ettim ki etmeyem tevbe, Tevbeye tevbe-i nasûh olsun!

“Tevbeler tevbesi bir daha içkiden ayrılır mıyım, ayrılmam!” diyor. Hep içki içecek, tevbe

etmemek hususunda kararlı... Böyle söylemiş.

Şiiri okuyunca ben çok korktum. Hayatını okumaya devam ediyorum, bakalım bu adamın sonu nasıl gelecek filân diye. Böyle yazan bir adamın sonu nasıl gelecek, nasıl ölmüş? Meyhanede ölmüş, çatlayıp ölmüş, içki anında ölmüş, günah üzere ölmüş. Neden? Edepsizce söz söyledi de ondan...

Demek ki, bazen insanlar şaşırabiliyor, bazan şeytan insanları kandırabiliyor, bazan insanların kafaları bozulabiliyor. Neden? Bir televizyon seyredersen, bir müstehcen sahne seyredersen, bir edepsiz laf söylersin; oradan Allah'ın kahrına, hışmına uğrarsın. Tevbe de olmaz, hüsn-ü hâtıme de olmaz, imansız gider insan; Allah saklasın!

O zaman ne yapmamız lâzım muhterem kardeşlerim? İmanımızı korumaya çok dikkat etmemiz lâzım! İman nasıl korunur? İman iki türlü korunur: İman ibadetler yaparak korunur, muhafaza altına alınır, günahlardan kaçınılarak korunur.

Kur'an-ı Kerim kaledir. Peygamber Efendimiz söylüyor. Kur'an-ı Kerim okuyana zarar gelmez, Kur'an-ı Kerim ehline zarar gelmez.

Camiler kaledir, camiye devam eden insana zarar gelmez.

Zikrullah kaledir, zikreden insana zarar gelmez. Onun için zikrediliyor. Çok diyorsun ama çok değil... Bunları, "Korunun, kalenin içinde, etrafında muhafızlar olsun!" diye söylüyorum.

Abdestli olursa, insanın yanına şeytan yaklaşamaz. Abdestli gez, zikir yap, kalenin içinde ol, şeytan sokulamasın.

Bir de imanını elden kaçırmamaya, cevherini hırsıza kaptırmamağa dikkat et! İnsanın iman cevheri içindedir. Hırsız içeri girerse çalar bunu... Kapıyı açık görürse, girer. Nereden girer?.. İnsanın gözünden girer, kulağından girer, burnundan girer. Gözüyle harama baktığı zaman, kulağıyla haramı dinlediği zaman, ağzıyla haramı söylediği zaman girer. Hırsız şeytan aleyhi'l-la'ne içeri girdi mi, iman cevherini alır götürür. Ondan sonra ara, bul!

İmanı kaptırmamağa çalışmak lâzım! İmanı kaptırmamak için zikre devam etmek lâzım! Ben söylemiyorum, Peygamber Efendimiz söylüyor. Peygamber Efendimiz'in sözünü size naklediyorum. Kur'an-ı Kerim'in ayetini söylüyorum, Almanya'dasınız diye söylüyorum. Etrafınız tehlikelerle dolu diye söylüyorum. Hazır Mi'rac kandilinde camiye geldiniz, size nasihatleri yapayım da, kendinizi bundan sonra koruyun diye söylüyorum. Ben her zaman buraya gelmem diye söylüyorum. Bu sözleri herkesten duymazsınız diye söylüyorum.

Muhterem kardeşlerim, korunun diye söylüyorum. *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek ama, en son nefese kadar diyebilirse... Ya diyemezse, ya en son nefese gelmeden şeytan onu imanını çalarsa... Onun için "*Lâ ilâhe illa'llah*" demeye iyice alışacaksınız. Sonra *Allah* demenin sevabını biliyorsunuz; bir kez *Allah* dese günahlar dökülüyor. Salât ü

selâmın sevabını biliyorsunuz.

Kul huva'llàhu ehad'ın sevabı ne?.. *Kul huva'llàhu ehad*, Kur'an-ı Kerim'in üçte birini okumuş kadar sevap kazandırır insana; öyle sevaplı sûre o... Onun için, onu da yüz defa okuyun dedik. Böylece bu zikirleri yapın!

m. Mi'rac'dan Hediye: Beş Vakit Namaz

“—Peygamber Efendimiz Mi'rac'a gitti, geldi, Allah şefaatine erdirsin, tamam; bize ne? 1417 yıl hicretten geçmiş, bir de bir yıl önce olmuş, 1418 yıl geçmiş, bize ne bundan?”

Merak etme, sana da hediye var... Sana ve bana Mi'rac'dan hediye, beş vakit namaz... Allah-u Teâlâ Hazretleri beş vakit namazla Ümmet-i Muhammed'e emretmiş. Mi'rac'da Peygamber Efendimiz'e bildirmiş, Peygamber Efendimiz Mi'rac'dan sonra bunu bildiriyor bize...

Sen ki Mi'rac eyleyip kıldın niyaz, Ümmetin Mi'racını kıldım namaz.

Sözün güzelliğine bak! Ey habîbim, ey benim Muhammed-i Mustafâ'm, ey benim mübarek peygamberim! Sana ben nasib ettim, yedi kat semâyı geçtin, Refref'e bindin, yetmiş bin kat nurdan perdeleri geçtin, huzuruma geldin, cemâlimi gördün, sen Mi'rac ettin, yalvardın, dileklerini söyledin. Senin ümmetinin de Mi'racı olarak namazı onlara emrettim.

الصَّلَاةُ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ

(*Es-salâtü mi'râcü'l-mü'min*) “Namaz mü'minin

Mi'racıdır.”

Muhterem kardeşlerim, namaz çok güzel bir ibadet amma, müslümanların % 99,99'u namazın güzelliğinin farkında değil. Taklîden kılıyor, taklitçi; tahkîkan kılmıyor. Biliyorsunuz insan durduğu yerden, bal bal dese ağzı tatlı olmaz. Yaşamadığı zaman kıymeti olmaz. Namaz çok kıymetli bir ibadet amma, bir çok kimse namazın kıymetini bilmiyor. “*Allàhu ekber!*” derken eli böyle kaldırıyoruz, ne yapıyoruz, ne bu?.. Allah'ı selâmlama bu, Allah'ın huzuruna girerken Allah'ı selâmlama budur.

Kâbe'yi tavaf ederken ne yapıyoruz? Hacerü'l-Esved'in hizasına geldiğimiz zaman, (*Bi'smi'llâhi allàhu ekber*” diye Hacerü'l-Esved'i selâmlıyoruz.

(*Allàhu ekber*) En büyük sensin yâ Rabbi! Allah en büyük... Hiç mukayesesiz, şeksiz şüphesiz en büyük Allah... Selâmı bu: “*Allahu ekber...*”

Sonra el pençe divan duruyorsun, Sübhâneke ile başlıyorsun. Ne yapacaktık? Sübhâneke'yi duyduk mu, tüylerimiz diken diken olacaktı. Sübhâneke çok mühim bir söz; “Yâ Rabbi her türlü noksandan münezzehsin, her şeye kâdirsin, her şeyi bilirsin, her şeyi görürsün, her güzelliği yaratan sensin!” demek... Sonra, *Elhamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...* vs. İşte bu namaz mü'minin Mi'racıdır.

Namazın bir ayakta durması var; *kıyam*... Bir eğilmesi var; *rükû*... Bir kapanması var yere; *secde*... Bunlar ne? Bunlar Mi'rac'da, gökte Peygamber Efendimiz'in gördüğü meleklerin

Allah'a ibadet şekilleri... Her birisini biz yapıyoruz. Bazı melekler secdede, bazıları rükûda, bazıları kıyamda... Öyle yapmışlar. O melekler gibi olalım diye Peygamber Efendimiz namazı bize böyle kıldırıyor.

Mi'rac ediyoruz melekler gibi... Sonra kulun Allah'a en yakın olduğu zaman nedir? Kul Allah'a ne zaman en yakın oluyor? Secdede...

Sonra bir kul, "*Allahu ekber*" diye Allah'ın divanına durduğu zaman ne oluyor?.. Demin söylediğim, göğün yedi kat kapıları açılıyor. Zzzt, kapılar açıldı. Sekiz cennetin kapıları da açılıyor. Şakır şakır, şakır şakır, cennetin mübarek kapıları açıldı. Allah'ın huzuruna giriyor insan, "*Allàhu ekber*" deyince...

Şimdi bakkalla, inekle, sinekle uğraşılır mı orda?..

"—Yâ bakkaldan ne alacaktım, hanım ne demişti? Kıyma yağlı mı olacaktı, yağsız mı olacaktı?"

Bırak Allah'ını seversen! Şimdi Allah'ın divanına durmuşsun, dünya işini at arkana yâ! Bırak biraz dünyayı düşünme, Allah'ı düşün! Allah'ın huzurunda olduğunu düşün!

Mısır'a Kahire'ye gitmiştik. İnsan her gittiği yerden bir şey öğreniyor, muhterem kardeşlerim!

Yaşlı bir hoca efendinin camisine gittik. İyi hoca dediler, bizim oradaki talebelere de ders veriyormuş, fıkıh bilgisi var filân. Böyle zayıfça, ârif bir hoca... Tam namaza duracağız döndü arkasına dedi ki:

سَوُّوا صُفُوفَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا وَاعْتَدِلُوا

(Sevvû suvûfeküm, festakîmû va'tedilû!)

“Safları düzeltin, dümdüz olun, eğri büğrü olmayın!” Neden?.. Namazda intizam lâzım, hayatta intizam lâzım, sözde intizam lâzım! İslâm intizam dini, temizlik dini...

“Saflarınızı düzeltiniz, doğrultunuz!” dedi. Arkasından bir laf söyledi, kalbimden vurdu beni:

“—Yönünüzü kibleye dönünüz, gönlünüzü de Allah’a döndürünüz!” dedi.

Hiiih, Allâhu ekber! Tüylerim diken diken oldu. Hiç bir hoca böyle dememişti bana şimdiye kadar yâ... Namazı kılarken gözünün önüne Kâbe’yi getirirsin filân ama, gönlünü Allah’a döndür bakalım!

“—Nasıl olacak hocam, bu gönül nerde, vitesi nerde, direksiyonu nerde?.. Nasıl döner?”

Oralarını da, gel de sonra söyleyeyim. Biraz da bize konuşma konusu kalsın.

Gönlünü Allah’a döndüreceksin, dünyadan çevireceksin!

n. Mi’rac Hatırası: Tahiyyat

Sonra Tahiyyat;

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ! السَّلَامُ

عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

“*Ettahiyâtü li’llâhi, ve’s-salevâtü, ve’t-tayyibât*) Oturduk, öyle diyoruz. Bu da Mi’rac hatırası ha... Peygamber Efendimiz Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin huzuruna varınca, böyle dedi.

İlkönce çok korkmuş Peygamber Efendimiz... Heyecanlanmaz mı insan Allah’ın divanına varınca?.. Sorulara cevap veremez gibi olmuş Peygamber Efendimiz. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin heybetinden, haşyetinden, o hâlin ehemmiyetinden konuşamaz olmuş.

Diyor ki:

“—Arş-ı A’lâ’dan ağzıma baldan daha tatlı, kaymak gibi, köpük gibi, kar gibi soğuk bir şey damladı; onu yuttum. Ondan sonra içim bir feyz doldu, nur doldu. O zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne konuşacak sözler hatırıma gelmeye başladı.” diyor.

Bakın, Allah nasıl bal gibi bir şeyler ikram ediyor. Neler var yâni... Bu Mi’rac’ın oturup bir ümmete, bir millete, bir cami cemaatine bir sene anlatılması lâzım bence...

Ağzına o şey damladıktan sonra, Rabbiyle konuşacak. Bir kul alemlerin Rabbinin huzurunda Rabbiyle konuşacak!.. Ne desin ne demeli?..

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ

(*Et-tahiyyâtü li'llâhi ve's-salevâtü ve't-tayyibât*) Tahiyye, selâm demek... Ayet-i kerimede:

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

(النساء: ٨٦)

(*Ve izâ hüyyâtüm bi-tahiyyetin fehayyû bi-ahsenü minhâ ev ruddûhâ*) “Siz bir selâmla selâmlandığınız zaman, o selâm gibi selâm karşılığını alın veya daha güzel bir şekilde karşılık verin!” (Nisâ, 4/86) buyruluyor. Yâni o, “*Es-selâmü aleyküm!*” dediyse, siz “*Ve aleyküm selâm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû...*” deyin!

(*Et-tahiyyâtü li'llâhi*) “Selâmların her türlü, en güzeli, en a'lâsı, en şerefli, en makbulu, en hası, en hâlisi, en içteni, en candanı Allah'a...” Başka ne diyebilir insan, kelimeler yetmez ki... Duygular çok geniştir, kelimeler azdır.

(*Ve's-salevâtü ve't-tayyibât*) “Bedenen yapılan ibadetler de, malla mülkle yapılan ibadetler de, hepsi Allah'adır.” dedi Peygamber Efendimiz. Böyle bir selâmlama ile Rabbine tahiyye eyledi.

O zaman, Allah-u Teâlâ Hazretleri:

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

(*Es-selâmü aleyke eyyühe'n-nebiyyü, ve rahmetu'llâhi, ve berekâtühû*) “Senin üzerine selâm olsun ey peygamber, ey rasûlüm! Allah’ın rahmeti, bereketi sana olsun! Allah’ın rahmetine, bereketine nâil ol!” dedi.

Peygamber Efendimiz yutkundu, düşündü, ümmetini düşündü, bizleri düşündü, biz àsî, mücrim, günahkâr ümmetlerini düşündü. Dedi ki:

“—Yâ Rabbi, ümmetim için de istesem müsaade var mı?”

السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

(*Es-selâmü aleynâ, ve alâ ibâdi'llâhi's-sâlihîn*) “Selâm bizim üzerimize olsun ve sâlih kulların üzerine olsun!” dedi.

Sâlih kullar kim?.. Sizler, ümmet-i Muhammed, mü'min kullar... “Allah’a iman eden, Allah yolunda yürüyen kullara olsun!” dedi.

Yâ Rabbi, sen bizleri sâlih kullardan eyle... Sâlih kul ne demek?.. Uygun, münâsib, iyi kul demek... Amma, ben bir şey daha istiyorum:

“—Yâ Rabbi hem sâlih eyle, hem de muslih eyle...” diyorum.

Sâlih olmak, insanın kendisinin iyi olması... Muslih olmak, başkalarını da iyi etmek için çalışmak; o daha güzel... Sen de hanımını çocuğunu, komşunu, arkadaşını sâlih etmeye çalış!.. Hem sâlih ol, hem muslih ol!.. Hem kendin ıslah ol, hem de ıslahçı ol!..

(*Es-selâmü aleynâ ve alâ ibâdi'llâhi's-sâlihîn*) dedi. Bu güzel hali seyreden Cebrâil, Mikâil, kerribiyyûn, mukarreb melekler o vaziyet karşısında:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) [Şehâdet ederiz ki Allah tektir, şerîki nazîri yoktur, putlar doğru değildir. Allah-u Teâlâ Hazretleri ortak edinmemiştir, alemlerin Rabbidir. Muhammed AS da onun kulu ve en son gönderdiği peygamberidir.] dediler, kelime-i şehâdet getirdiler.

Bu *Tahiyyat*, Mi'rac'dan yâdigârdır, Mi'rac'ın hatırasıdır. Hay Allah, her gün okuyoruz da farkında değilmiz. Mi'rac'daki sahneyi hatırlıyoruz. Neden?.. Biz de Mi'rac'dayız da ondan, Allah'ın divanındayız da ondan...

Sonra Bakara Sûresi'nin arkasındaki *Amene'r-rasûlü* ayetleri geldi. Sonra nice nice bilgiler geldi, emirler geldi.

o. Dinimizi İyi Bilelim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize dinimizi öğrenmeyi nasib etsin... Dinimizi iyi bilelim! Dinimizi iyi bilmekten bizi engelleyen bir şey var muhterem kardeşlerim! Seni ve beni, hacıyı ve hocayı dinimizi tam öğrenmekten engelleyen bir şey var: Kendimizi dinimizi biliyor sanmamız...

“—Biliyoruz canım, tamam tamam...”

Ne biliyorsun canım, hiç bir şey bildiğin yok! Hiç bir şey bildiğin yok da, biliyorum sanıyorsun! Bilinecek o kadar şeyler var ki, öyle güzel şeyler var ki... Ne biliyorsun, anlat bakalım hadi, bildiğin ne? Otur bakalım Allah'ı anlat bakalım, Allah hakkındaki fikrini anlat! Hiç bir şey bilmiyorsun.

Mescid-i Haram'da i'tikâftayız. Suud'un hafiyelerinden bir tanesi geldi, benim yanıma oturdu. Sivil polis, delikanlı birisi... Soruyor:

“—Şu ayet ne demek, bu ayet ne demek?.. Allah'ın vechi ne demek?.. Şu nedir, bu nedir?”

Ben de cevap verdim.

“—Yâ Allah Allah, siz böyle mi bilirsiniz?”

Böyle biliriz, ne sandın ya? Adam bizi sakallı, sarıklı olduğumuzdan beğenmedi. Vehhâbî değiliz diye hoşlanmadı bizden... Ondan geliyor, bizde bir bâtil akîde var sanıyor, sapık sanıyor. Sorgu suale tâbi tutuyor. Sonra da, “Aaa, siz böyle mi inanıyorsunuz?” diyor.

İmam-ı A'zam Efendimiz'i beğenmezler, İmam Mâtürîdî Efendimiz'i beğenmezler, İmam Eş'arî Efendimiz'i beğenmezler... Yâhu ne oluyor?.. El-hamdü lillâh, biliyor da insan söylüyor, ya bilmese...

Birçok kimse de bilmiyor, “Allah baba...” diyor. Fesühâna'llah! Allah baba filân olur mu? Baba olması için evlenmesi lâzım! Düğün lâzım, dernek lâzım, zifaf lâzım, gerdek lâzım! Dokuz ay on gün geçmesi lâzım, doğum lâzım!

Deli misin sen, öyle laf söylenir mi?.. Deli misin, dîvâne misin, hasta mısın, üşüttün mü?.. Sıfır altında da değil hava ama, kafayı mı üşüttün, ne yaptın sen? Kul hüva'llàh'ı bilsen öyle der misin?

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

(الإِخْلَاصُ: ١-٤)

(*Kul hüva'llàhu ehad*) “De ki: O Allah birdir. (*Allàhu's-samed*) Allah Samed'dir. (*Lem yelid ve lem yûled*) O doğurmamış ve doğmamıştır. (*Ve lem yekün lehû küfüven ehad*) Onun hiçbir dengi yoktur.” (İhlâs, 112/1-4)

(*Kul hüva'llàhu ehad*) “O Allah ehaddir. (*Allahu's-samed*) Herkese rızkını veren, herkesin duasını kabul eden, herkesin hacetini revâ eden, ihtiyacını karşılayan, dergâh-ı izzetin sahibi, mülkün sahibi Allah, hazinelerin sahibi Allah...”

(*Lem yelid ve lem yûled*) “Ne babadır, ne anadır, ne oğuldur.” Bütün Almanya bilsin, bütün Amerika bilsin, bütün dünya bilsin: Ne babadır, ne anadır, ne evlâttır! (*Ve lem yekün lehû küfüven ehad*) “Onun karşısında, ona rakib, ona denk bir şey de yoktur.”

Ne yaptı *Kul hüva'llàhu ehad* Sûresi? Bütün dinler tarihini ortaya masaya yatırdı, neşteri vurdu, ameliyatı yaptı; bütün bozuk, kanserli, hastalıklı inançları kesti, dikti, bitirdi, sapık

inanç bırakmadı. Plüralist dinleri sildi, politeist dinleri, çok tanrılı dinleri sildi. Düalist dinleri sildi; rahmet tanrısıymış, azab tanrısıymış, nur tanrısıymış, zulmet tanrısıymış... Ne mecûsîsi hayatta kaldı, ne yahudisi, ne hristiyanı kaldı; hepsini sildi. Ne kaldı ortada:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

(*Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerîkeleh*) kaldı. “Allah’tan başka ilâh yoktur. O bir tektir, şerîki, naziri yoktur.”

Onun için Sûretü'l-İhlâs’ın sevabı büyük, onun için Kur’an-ı Kerim’in üçte biri kadar sevap... Onu bileceksin! Ne putu var, ne haçı var, ne şeriki var, ne misâli var; Allah ehaddir, tektir.

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

(الحديد:٤)

(*Vehüve meaküm eyne mâ küntüm*) “Nerede olsanız yanınızda; her yaptığınızı görüyor, her yaptığınızı biliyor.” (Hadîd, 57/4) Allah bilgisini sen biliyor musun?..

İstemegil anı ırak, Gönüldedir ana durak.

Yunus böyle söylüyor. “Sen onu uzaklarda arama, gönlünde o!” diyor. Gönlünde demek, dışarıda yok demek değil... Âfâkta enfüste, her yerde hâzır ve nâzır demek... Hâsılı, söylenecek şeyler çok ama, bir tek şeyi söylememiz lâzım: İslâm’ı biliyor sanmamız kendi kendimizi aldatıyor da, İslâm’ı öğrenmiyoruz, sahîh

kitapları okumuyoruz.

Ciltli ciltli kitaplar raflarda, mahzun mahzun dizilmiş, boyunlarını bükmüş böyle bakıyor bize... Böyle duruyor hepsi... Yâni:

“—Okumadın beni be!.. Parayı verdin, çarşıdan beni aldın, ben de seni bir şey sandım. Okumadın, yan yatırdın beni be!.. Açmadın, içindeki bilgileri öğrenmedin!” diyor.

Kur’an-ı Kerim’i keseye koydun, hiç dışarı çıkartmıyorsun... Duvardaki çiviye asılmak için midir Kur’an-ı Kerim, cüz kesesinde sallanmak için midir Kur’an-ı Kerim?.. Ölümlere okumak için midir Kur’an-ı Kerim?.. Evet ölümlere de okunur Kur’an-ı Kerim ama; diriler doğru yolu bulsun diye, doğru yolda yürüsün diyerdir. Allah’ın rızası kazanılsın diyerdir.

Kur’an’ı ezberlemedin, tefsiri okumadın, fıkıh bilmezsin, hadis bilmezsin... Sen İslâm’ı ne sanıyorsun?.. İslâm üç kelime mi?.. Derya gibi mearif var, hazineler var; haberin yok... Üç kuruşu cebine koymuşsun, kendini zengin sanıyorsun. Üç tane mum yandırmışsın, kâinatı ziyâda sanıyorsun. Ne sanıyorsun sen?.. Hiçliğini anla, cahilliğini anla, Kur’an’a sarıl, din ilmine sarıl, kendini kurtarmağa bak! Bu işin şakası yok...

Dünya hayatı imtihandır. Ömrün bir saniyesi bile kıymetlidir, boşa harcanmaz. Allah’ın rızasını kazanmaya çalışın, muhterem kardeşlerim!

Birbirimize dua edelim, siz bana dua edin, ben size dua edeyim; Allah bizi gafletten kurtarsın, cehaletten kurtarsın... Kalbimizi yumuşatsın,

gözümüzü yaşlandırısın... Acizliğimizi anlatsın, kendisine döndürsün, tevekkül ettirsin, yolunda yürütsün, gayret versin, kuvvet versin; iyi müslüman olalım!..

Dünyada bu kadar, şu caminin içindeki insanlar kadar has müslüman olsa, dünyada kâfir kalmaz! Kâfirin kalması, bizim müslümanlığımızın zayıflığından... Çalışmıyoruz da ondan... Bilmiyoruz ki... Bilmiyoruz, çalışmıyoruz, konuşmuyoruz, uğraşmıyoruz, Allah'ın dinine hizmet aşkıyla yanmıyoruz; ondan oluyor.

Bugünden tevbe edelim, diyelim cümle günahlarımıza:

Estağfiru'llâh...

Estağfiru'llâh... Estağfiru'llâh...

Estağfiru'llâh el-azîm el-kerîm, er-rahîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû... El-hayye'l-kayyûm, ve etûbü ileyh.

Allahümme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ente halaktenî, ve ene abdüke ve ene alâ ahdi ke ve va'dike mesteta'tü eûzü bike min şerri mâ sana'tü ebûü leke bi-ni'metike aleyye, ve ebûü bi-zenbî fağfirlî fe innehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente...

Amentü bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî ve rusulihî, ve'lyevmi'l-âhiri, ve bi'l-kaderi, hayrihî ve şerrihî mina'llâhi teâlâ, ve'lba'sü ba'de'l-mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû salla'llâhu teâlâ aleyhi ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-

tayyibîne'ttâhirîn.

*Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesîfûn.
Vel'-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...*

p. Bir Mübarek Gecenin İhyâsı

Bir vaazdan sonra ikinci bir vaaz etmek istemiyorum ama, bir mübarek gecenin ihyâsı nasıl olur, söyleyeyim:

1. Bir mübarek gecenin ihyâsında ilk iş, yatsı namazını camide cemaatle kılmaktır. Bu çok güzel bir şey... İkinci iş, sabah namazını da cemaatle camide kılmaktır. Buna da dikkat edin!

Neden?.. Bir insan yatsı namazını camide cemaatle kılsa, sabah namazını da camide kılsa, bütün geceyi, gündüzü ibadetle geçirmiş gibi sevap alır da ondan... Sabaha da gelmeye çalış. Yatsıya geldin, şeytanın bacağını kırdın, sevapları kazandın; sabaha da gelmeye çalış!

“—Hocam, ah canım hocam, bizim iş hava karanlıkken başlıyor.

Tamam, o ayrı; Allah niyete göre mükâfât versin...”

2. Gece yatarken insan abdest alırsa, iki rekât namaz kılsa ve abdestli yatarsa, bütün geceyi ibadetle geçirmiş gibi sevap alır. Bu da mühim, bunu her gece yapın! Gece yatarken taze abdest alın, iki rekât namaz kılın öyle yatın! Neden?..

Böyle yaparsa, insanın dışarına, iç çamaşırına bir melek gelir, Allah'a dua edermiş. Peygamber Efendimiz bildiriyor. Diyor ki:

“—Yâ Rabbi, bu kulun abdestli yattı, temiz yattı, bunu afv ü mağfiret eyle!” diye dua ediyor.

Melek, abdestlisin diye yanına geliyor. Gökten melekler yeryüzüne bakıyorlar, hangi evde abdestli bir insan yatıyorsa anlıyorlar, uçup onun yanına geliyorlar.

Melekler izdiham ederlermiş, etrafına yığılırlarmış. Neden? Melekler abdestli kulu seviyor. Melekler gelince, o izdihamlı yere şeytan gelememiş. Şeytan yok ortada... Nasıl gelsin, melekler var, ortalık izdihamlı, meleklerle dopdolu...

Abdestli yattığı zaman, gece yanına şeytanlar gelemiyor. Güzel değil mi, bu da güzel... Ölürse imanla göçüyor insan... Neden?.. Melekler var, şeytan yok, imanını çalamadı, ondan... Abdestliydi zâten, namaz kılmıştı, tahiyat okumuştı, “Eşhedü en lâ ilâhe illallah” demişti, imanlıydı, şeytan da gelemeydi; ölürse, imanla göçer.

Sabaha çıkarsa, bütün gece ibadet etmiş sevabı alır. Dene bakalım, bu gece sabaha kadar ibadet edebilecek misin?

“—Hocam Almanya’da geceler biraz uzun, Türkiye’deki gibi değil...”

Tabii, ik-üç saat daha uzun. Kuzeye çıktıkça, geceler uzuyor. Haydi bakalım, sabaha kadar uyuma da, ayakların şişinceye kadar ibadet et bakalım!..

Efendimiz öyle ibadet ederdi. Öyle aşk ile, şevk ile ibadet ederdi. Çünkü namaz gözümün bebeği

diyordu, namazı seviyordu. Sen namazdan zevk almıyorsun, ben almıyorum; ondan kılmıyoruz. Zevk alsak, “Allah’ın divanına gidiyorum ben, Allah’a ısmarladık, sizinle uğraşacak halim yok, bana müsaade...” deriz, namaza dururuz, oradan zevk alırız. Gevezelikten, zevzeklikten, partiden, paradan, puldan, ıvırdan, zıvırdan uzak dururuz. Onun için abdestli yatmağa dikkat edin!

3. Yapabildiğiniz kadar namaz kılın, tesbih çekin! Eğer ille uyuyacaksanız, sabaha kadar uykusuz duramayacaksınız...

“—Sabaha kadar duramayacağım hocam, erkekçe söylüyorum, ne yalan söyleyeyim. Ben zâten camiye zor geldim, bugün arkadaşlar getirdi. Her zaman da böyle gelemem, kandil diye geldim, ilân edildi diye geldim.”

Tamam, erkekçe söylüyorsun. O zaman biraz uyu, teheccüd vaktine kalk! Teheccüd vakti nedir? Gecenin yarısı veya üçte biri, üçte ikisi geçtikten sonraki zamandır. Kıymetli zamandır, çok sevaplı zamandır. Ne idi kıymeti? Göğün kapıları açılıyor, melekler durdurmuyor. “Dur, bunları o herifin kafasına çal!” diyen yok... Kapılar açık, Allah’ın dergâhına niyazın gidiyor.

Seher vaktinde hiç olmazsa kalk! Kadir gecesini anlatırken hiç hatırına gelmiyor mu, biraz ipucları aramıyor musun Kur’an okurken? (*Hiye hattâ matlai’l-fecr*) demiyor mu? Kadir gecesinin feyz ü bereketi, meleklerin inmesi, Cebrâil’in inmesi, feyz, bereket, sevap... Ne zamana kadarmış?.. (*Hiye hattâ matlai’l-fecr*)

Bu sevapların, bu olayların hepsi, fecir atıncaya kadar...

“—Yapma yâ hocam, imsak kesilinceye kadar mı demek?”

Evet, imsak kesilinceye kadar. İmsak kesildikten sonra bitiyor; çünkü gece bitiyor, sabah başlıyor. Gecenin içinde ibadet edeceksin! İmsaktan önce bir ara kalkacaksın, abdest alacaksın, seccadeye oturacaksın, tesbihi eline alacaksın, ağlayacaksın...

Bak, Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Size şimdi bir sûre okuyacağım, bunu dinlerken ağlayın! Ağlayamazsanız bile ağlamaya kendinizi zorlayın!” diyor.

“—Hangi sûre?”

“—*Elhâkümü't-tekâsür* Sûresi...”

“—Ne demek o?”

أَلْهَاكُمْ التَّكَاثُرُ

(التكاثر:١)

(*Elhâkümü't-tekâsür*) “Mal mülk sevgisi, çoğaltmak arzusu amma aldattı, oyaladı sizi be!” Sizin işiniz dünyada para kazanmak mıydı, siz onun için mi gelmiştiniz dünyaya? İmtihan için gelmiştiniz, Allah’a güzel kulluk edecektiniz. “Malı mülkü çoğaltmak sevdası amma oyaladı sizi!” (Tekâsür, 102/1) diye başlıyor.

E öyle değil mi? Doğru, hepimiz para için yapmıyor muyuz her şeyi? Almanya’ya niye

geldik, Türkiye’de yatırımları niye yapıyoruz? Para da para, gelir de gelir, iş de iş, akar da akar, cebimiz dolar da dolar... Dolar ve mark... Herkes paranın peşinde...

Demek ki ağlayacaksın gece... Neden? “Ağlayan bir göze cehennem ateşi değmez.” diyor Peygamber Efendimiz. Ağla biraz, ağlamayı öğren!

“—Erkek adam ağlar mı?.. Koca adam, saçlı sakalı ağarmış adam, toruna torbaya karışmış adam ağlar mı?”

Ağlar. Hazret-i Ömer Efendimiz ağlarmış, ağlarmış, gözyaşları yanaklarında iz yaparmış. Sen Hazret-i Ömer kadar babayiğit misin? Bileğini bükebilir misin Hazret-i Ömer’in? Beş kişiyi toz duman ederdin Hazret-i Ömer Efendimiz. Kimse karşısına çıkamazdı, dağ gibiydi. Mezara ayağı sığmadı da, duvarı deldiler, uzattılar; Peygamber Efendimiz’in türbesinin arkasına öyle yatırdılar Hazret-i Ömer’i... Allah şefaatine erdirsin! Cennette karşılaşınca gör bakalım heybetini!

Yâ, gözyaşından yanaklarında iz oluşmuş; ağlamayı öğren biraz... Hep gülmeyi öğrendin, hepimiz gülüyoruz; kah kah kah, kih kih kih, aman bayıldım, öldüm, göbeğim çatladı... Biraz da ağlamayı öğren! Ağlayalım da Allah seni beni affetsin...

Bizi neler aldattı bu dünyada, ne yaptık biz yâ? Aziz ömür, kıymetli ömür neyle geçti?

عمر گرانمایه در این صرف شد تا چه خورم

صیف و چه پوشم شتا

Ömrü giranmâye der in sarf şod tâ, Çe horem sayf u çe pûşem şitâ?

“Şu aziz ömür neye harcandı: Yazın ne yiyeceğim; kışın ne giyeceğim, ne örtüneceğim, ne yakacağım diye harcandı.” Gitti ömür yâ, kaç yaşına geldik, daha ne kadar yaşayacağız, ne biliyoruz? Ne mâlûm bugün ölmeyeceğimiz, senedimiz mi var? Onun için ağlayacağız, yalvaracağız, tevbe edeceğiz, iki rek’at da olsa namaz kılacağız.

رَكَعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

(Rek’atâni mine’l-leyli hayrun mine’d-dünyâ ve mâ fîhâ) “Geceleyin kılınan iki rekâtçik namaz, dünyadan da, dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlıdır.”

“—Dur hocam, her şeyden daha iyi mi?.. Wuppertal’da çok beğendiğim, çok büyük bir bina var; o benim olsa diye içim gidiyordu, ondan da mı daha iyi?”

Yâ Wuppertal’daki bina ne, Wuppertal’ın kendisi, Almanya’nın kendisi, Avrupa’nın kendisi, Dünya’nın kendisi, Dünya’nın içindeki hazineler, Arabistan’ın petroleri; *(vemâ fîhâ)* Dünya ve Dünya’nın içindeki her şeyden daha hayırlı!

“—Ne, bir daha söyle hocam, başını unuttum hocam, neresi daha hayırlı olan bu saydığın

şeylerden? Petrol kuyularından filân daha hayırlı olan ne, bir daha söyle bakayım!”

“—Gecenin içinde kılınan iki rekât namaz!”

Niye teheccüd namazı kılıyor dervişler, niye kıldığını anladın mı? Bir bildiği var...

Allah hepinizden razı olsun... Allah hepinizi cennetine soksun... Allah hepinizi cehenneme atmadan cennetine soksun... Allah hepinizi sağlam müslüman eylesin... Allah hepinizi İslâm'a en güzel tarzda hizmet edenlerden eylesin... Mal cömertliği versin, ten cömertliği versin, can cömertliği versin, şehidlik mertebesine erdirsin...

Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...
Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin...

El-fâtihah!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

07. 12. 1996 - Wuppertal / ALMANYA

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER
sohbetlerine PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ